

Discovering the Archaeologists of Europe:
ČESKÁ REPUBLIKA

Archeologický ústav Praha

2008

Discovering the archaeologists of Europe
Zkoumání evropské archeologické komunity.

Jan FROLÍK, Martin TOMÁŠEK

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.
Praha
2008

Publikace vznikla v rámci grantového projektu programu
LEONARDO Education and Culture, Nr. 260106

Discovering the archaeologists of Europe – Zkoumání evropské archeologické komunity.

Česká republika – národní zpráva.

1. Úvod.

Tato národní zpráva vznikla jako součást společného projektu „Discovering the archaeologists of Europe“, jehož se účastní celkem 12 států Evropské unie (Belgie, Česká republika, Irsko, Kypr, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Velká Británie). Cílem projektu bylo získat data porovnatelná mezi jednotlivými zeměmi a tím také základní přehled o složení a stavu archeologické komunity ve velké části Evropy. Inspirací byl podobný projekt, realizovaný v letech 2002/2003 ve Velké Británii (Aitchison, K. – Edwards, R., *Archaeology Labour Market Intelligence: Profiling the Profession 2002/03*, Reading 2003), který navázal na starší projekt z let 1997/1998. Projekt „Discovering the archaeologists of Europe“ probíhal od října 2006 do září 2008.

2. 1. Archeolog.

Jako archeolog může v České republice pracovat osoba s vysokoškolským vzděláním v oblasti společenských věd se zaměřením na archeologii (obvykle archeologie pravěku, archeologie středověku, klasická archeologie, egyptologie) minimálně s dokončeným magisterským studijním programem (titul Mgr.).

V případě provádění terénních výzkumů musí další podmínky splňovat organizace, v které archeolog pracuje. Povolení k provádění terénních výzkumů vydává Ministerstvo kultury České republiky. Základní podmínkou pro udělení povolení je souhlas Akademie věd České republiky, se kterou musí být následně uzavřena dohoda o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů (§21, odstavec 2 zákona 20/87 Sbírky zákonů). V praxi tuto činnost zajišťují Archeologické ústavy v Praze a v Brně.

Ze zákona vyplývají ještě další podmínky, uložené archeologům i organizacím, v nichž pracují, které musí splňovat. Jsou jimi vybavení příslušným laboratorním zařízením na ošetření archeologických nálezů, prostorami nezbytně nutnými pro vědecké poznání a dokumentaci archeologických nálezů a alespoň dočasné uložení movitých archeologických nálezů. Pro archeology, kteří jsou odbornými garanty archeologické činnosti organizace, nejméně dva roky odborné praxe (§21, odstavec 3 zákona „O státní památkové péči“ č. 20/87 Sbírky zákonů ve znění pozdějších změn). Dále musí o každém archeologickém výzkumu podat hlášení o jeho zahájení a zprávu o jeho výsledcích. Obojí směřuje do centrálního archeologického archivu, které spravují Archeologické ústavy AV ČR v Praze a v Brně.

Některé druhy archeologického výzkumu (např. povrchovou prospekci) mohou provádět i osoby bez formálního archeologického vzdělání jako svou zájmovou činnost. Podmínkou pro to je spolupráce s některou organizací s oprávněním k provádění archeologických výzkumů, která poskytuje takové osobě odborné vedení a garanci.

Prohřešky proti uvedeným podmínkám mohou být stíhány sankcemi podle památkové zákona a podle trestního řádu České republiky.

2. 2. Archeologie a archeologové v České republice.

Archeologie je v České republice etablovanou vědeckou disciplínou. Její počátky lze hledat v muzejním prostředí (Archeologický sbor Společnosti Národního musea, který vznikl v r. 1841). Vysokoškolská výuka v tomto oboru probíhá na území České republiky od roku 1850 (Karlova univerzita v Praze). Po roce 1989 prochází zásadními změnami (stejně jako celá společnost), které se pokusíme krátce charakterizovat:

Nezbytné je předeslat několik úvodních poznámek.

Základním rámcem pro archeologii a zejména pro terénní archeologický výzkum vytváří zákon o ochraně památek. První zákon v tehdejší Československé republice byl přijat v roce 1958. Do té doby se ochrana archeologických památek opírala pouze o Vládní nařízení o archeologické památkové péči z roku 1941.

Nový zákon, měnící některé základní principy ochrany památek, obsahující také ustanovení týkající se památkové ochrany archeologických nemovitých a movitých nálezů byl přijat v roce 1987. Již tehdy obsahoval ustanovení o hrazení nákladů archeologického výzkumu právními osobami. Toto ustanovení bylo v roce 1992 rozšířeno na povinnost hrazení nákladů investorem, pokud se jedná o stavbu za účelem podnikání. V současné době se připravuje zcela nový zákon na ochranu památek, který má reagovat na zcela změněné společenské a právní prostředí České republiky. Součástí legislativy ČR by se měl stát v roce 2010.

Důsledkem právní úpravy z roku 1987 a 1992 je, že naprostá většina financí v archeologii pochází z výzkumů hrazených investory, tedy z tzv. záchranných archeologických výzkumů.

Stále větší vliv na archeologii má fakt, že je Česká republika je rozdělena do 14 regionů (krajů), vymezených v rámci historických českých zemí (Čechy, Morava, Slezsko). Decentralizace a přesun pravomocí na kraje znamená, že většina institucí, zaměstnávajících archeology je zřizována právě kraji, stejně tak se archeologické nálezy stávají převážně majetkem krajů (od roku 2005). Také rozhodování o ochraně památek a praktický výkon archeologické památkové péče se přesouvá ve stále větší míře do krajů. Připravovaná legislativa tento trend pravděpodobně ještě posílí.

Archeologové pracují v organizacích, které lze rozdělit do pěti skupin:

Základními institucemi odpovědnými podle zákona za archeologické památky a vrcholnými vědeckými pracovišti jsou Archeologické ústavy Akademie věd České republiky (v Praze – působí na území Čech, v Brně – působí na území Moravy a Slezska). Obě instituce zaměstnávají asi šestinu všech profesionálních archeologů. Oba archeologické ústavy jsou součástí Akademie věd České republiky, která je organizační složkou státu. Akademii věd ČR (v praxi však oběma archeologickým ústavům) dává zákon o ochraně památek v oblasti archeologie výsadní postavení. V archivech obou ústavů se ukládá dle platného zákona povinně dokumentace z archeologických výzkumů všech institucí, provádějících archeologické výzkumy. Akademie věd také podává ministerstvu kultury České republiky návrhy na zapsání archeologických památek do Ústředního seznamu kulturních památek.

Památky chráněné státem na základě výše uvedeného zákona a evidované v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky jsou v odborné péči Národního památkového ústavu, který organizačně podléhá Ministerstvu kultury České republiky. Ministerstvo kultury je však tou institucí, která zápisem do Ústředního seznamu kulturních památek fakticky prohlásí památku (např. archeologickou lokalitu nebo nález) za státem chráněnou památku. Památkový ústav má svá regionální pracoviště, přibližně odpovídající regionálnímu členění státu (v roce 2007 celkem 12 + ústřední pracoviště). V roce 2008 byla zahájena reorganizace, která má přizpůsobit členění Národního památkového ústavu krajskému rozdělení. Archeologická oddělení památkového ústavu mají na starost zejména administrativní péči (evidence, dokumentace soudobého stavu, stanovení podmínek v případě stavebních úprav) o evidované památky a chráněné areály (např. historická města). Bezprostředně se starají o část nemovitých památek vlastněných státem (např. hrady a zámky). Pokud provádějí archeologické výzkumy, převážně se jedná o akce, související s přímo spravovanými památkami. Nejrozsáhlejší záchranné výzkumy provádějí tradičně pracoviště v Praze a v Olomouci.

Další archeologové pracují v regionálních či městských muzeích. Jejich základní síť historicky vznikala ve 2. polovině 19. století a přizpůsobila se organizaci státní správy ze 60. let 20. století. Do této skupiny můžeme zahrnout i hlavní zemská muzea (Národní muzeum v Praze, Moravské zemské muzeum v Brně, Slezské muzeum v Opavě, Technická muzea),

kteřá jsou státními institucemi. Následují muzejní instituce zřizované kraji nebo obcemi. Jedná se přibližně o 100 pracovišť. Obvykle zde pracuje skupina 1-3 archeologů. Postavení muzejních pracovišť se odvíjí od vztahu s regionální či místní samosprávou. Archeologové těchto institucí provádějí převážně výzkumy hrazené investory. Závažnou částí jejich práce je péče o archeologické nálezy z vlastních výzkumů nebo převzaté od jiných institucí. Připravovaný památkový zákon předpokládá větší důraz zejména na tuto část jejich činnosti.

Rostoucí počet archeologů pracuje na univerzitách, jejichž počet v posledních 10 letech výrazně vzrostl (před rokem 1990 - 2 univerzity, vychovávající archeology – Brno, Praha; v r. 2006 – 6 univerzit – Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Opava, Plzeň, Praha a další dvě /Olomouc, Pardubice/ získaly akreditaci k výuce archeologie ve druhé polovině roku 2007). Archeologické vzdělání, které opravňuje k získání licence, lze získat studiem pravěké archeologie, středověké archeologie, klasické archeologie a egyptologie. Počet studentů archeologie velice vzrostl (z několika málo desítek v roce 1989 na mnoho set), ale v oboru jich po skončení studia pracuje jen menšina (odhadem čtvrtina – exaktní data však nejsou k dispozici).

Novým jevem po roce 1990 jsou soukromé (komerční) archeologické společnosti, provádějící archeologické výzkumy zejména na rozsáhlých komerčních stavbách a soustředěné v místech s intenzivní stavební činností (Praha, Brno, Plzeň). Prvá vznikla v roce 1991 a oprávnění k provádění archeologických výzkumů získala v roce 1993 (Archaia Praha). V současnosti pracuje v České republice asi 10 organizací tohoto druhu (s povolením Ministerstva kultury a dohodou s Akademií věd České republiky). Převažující právní formou je tzv. veřejně prospěšná společnost (obecně prospěšná společnost, občanské sdružení apod.). Ta provádí záchranné archeologické výzkumy na neziskovém základě (tj. pouze za úhradu vzniklých nákladů). K nim můžeme přiřadit i společnosti, které zajišťují školené kopáče/archeologické dělníky, techniky/dokumentátory a technické vybavení pro archeologický výzkum, ale nemají povolení k jejich samostatnému provádění (první vznikla v roce 1993). Na terénních archeologických výzkumech pracují pouze v rámci spolupráce s některou institucí, která oprávnění k provádění záchranných archeologických výzkumů má.

3. Obeslané instituce.

Na základě vypracované databáze institucí, pro níž byly podkladem dostupné adresáře archeologů a přehled o dohodách mezi Akademií věd a oprávněnými organizacemi bylo obesláno 136 institucí nebo jejich částí. Některé velké instituce jsou organizačně rozčleněny na menší složky (územní pracoviště, oddělení). Ve snaze získat co nejúplnější údaje byly v tomto případě obeslány všechny dílčí složky (Národní památkový ústav, Národní muzeum, Západočeské muzeum). Odpovědělo 88 institucí. Zpracovány mohly být údaje od 86 institucí. Ve dvou případech k datu sběru informací v nich (na rozdíl od minulosti) archeolog nepracoval a nefungovalo zde ani archeologické pracoviště nebo pracoviště spravující archeologické sbírky. Datum, k němuž byly vztaženy shromažďované údaje, bylo stanoveno na 10. leden 2007. Zvolené datum zaručovalo, že v údajích budou zahrnuti pracovníci, pracující na některou ze smluv na dobu určitou (dohoda o pracovní činnosti, dohoda o provedení práce), obvykle uzavíranou na počátku kalendářního roku, ale nikoliv krátkodobí (sezónní) pracovníci (např. pracující na terénních výzkumech, probíhajících zejména v letní sezóně).

Seznam obeslaných institucí je uveden v příloze 1 této zprávy
– **příloha 1** (seznam institucí)

Dotazník sestával ze dvou částí. V první byly zjišťovány základní údaje o oslovené instituci. Ve druhé se pozornost soustředila na jednotlivé kategorie (pracovní zařazení) osob, pracujících v oslovené instituci v oboru archeologie.

- **příloha 2** (dotazník)

Zpracování údajů zahrnuje každou instituci jako jednu položku se dvěma výjimkami. Národní památkový ústav původně tvořilo ústřední pracoviště a regionální pracoviště (dnes územní odborná pracoviště) jako samostatné složky. Po poslední reorganizaci vznikla centralizovaná instituce s jednotlivými pracovišti jako pobočkami. V praktické činnosti si územní pracoviště uchovávají značnou míru samostatnosti a sjednocení dosud nepřekonalo značné rozdíly mezi nimi (zejména v podílu archeologie na jejich pracovní náplni). Obdobně byly jako dvě položky započítány dvě pracoviště Národního muzea (další pracoviště neodpověděla). Naopak významné krajské Západočeské muzeum dodalo odpověď v rámci jednoho dotazníku a nadále s ním bylo pracováno jako s jednou položkou.

Dnešní archeologická pracoviště mají v zásadě tři základní zřizovatele: stát – kraj – obec. Tento aspekt byl jednou ze základních dělicích položek mezi jednotlivými institucemi. Stát je zřizovatelem velmi různorodých institucí. Aby se zachovala možnost srovnání s dalšími národními zprávami, byly jako samostatné položky vyčleněny univerzity a archeologické ústavy Akademie věd ČR, jejichž zřizovatelem je také stát. Určitá dvojakost přetrvává v položkách „muzea“ a „památková péče“. V obou hrají důležitou úlohu stát i kraje, což je potřeba mít na mysli při společném posuzování těchto položek.

Stát je (kromě Akademie věd ČR a univerzit) zřizovatelem největšího odborného pracoviště, zabývajícího se památkovou péčí (Národní památkový ústav) a největších muzeí. Kraje zřizují většinu muzeí, ale také některá pracoviště, zabývající se přednostně prováděním záchranných archeologických výzkumů (např. Ústavy archeologické památkové péče). Všechny kraje mají také pracoviště výkonné památkové péče v rámci své administrativy. Archeologové zde (zatím ?) pracují jenom výjimečně (např. v Praze). Obce (města) jsou v naší zprávě zřizovatelem pouze muzeí. Také součástí většiny městských úřadů jsou pracoviště výkonné památkové péče. Osoby, které vystudovaly archeologii v nich (zatím ?) nepracují. Je nutné upozornit na zvláštní postavení hlavního města Prahy, která je zároveň městem i krajem. Všechny jí zřizované instituce mají postavení institucí zřizovaných krajem.

86 pozitivních odpovědí (vyplněných dotazníků) zahrnuje všechny základní druhy institucí, v nichž pracují archeologové. Nejpočetněji jsou zastoupena muzea (celkem 57, zřizovaná státem, kraji i obcemi). Obec jako zřizovatel figuruje v šesti případech, což považujeme za spodní hranici statistické použitelnosti dat z této skupiny. Mezi muzei, zřizovanými státem, jsou zastoupeny téměř všechny podstatné instituce. V rámci památkové péče je zastoupení zúčastněných institucí téměř úplné. Soukromé (komerční) instituce jsou také zastoupeny ve statisticky použitelném počtu. Menší je podíl pracovišť působících na Moravě.

Nejproblematictější skupinu představují univerzity. V úplnosti odpověděla pouze dvě ze čtyř nově zřízených univerzitních pracovišť. Další dva dotazníky představují univerzitní pracoviště, na nichž archeologie není hlavním předmětem zájmu a jsou zastoupena vždy jen jednou osobou. Skutečnost, že chybí největší katedry, na nichž se vyučuje archeologie (Brno, Opava, tři katedry v Praze), znamená, že data, s nimiž se pracuje v této skupině, nepovažujeme za statisticky průkazná.

Při vyhodnocování dat byly jednotlivé organizace řazena dvojím způsobem.

Především to bylo podle převažující činnosti, vyplývající z jejich postavení v rámci archeologie (památková péče – muzejní činnost – univerzity – akademie – soukromé/komerční organizace). Další členění rozdělilo jednotlivé organizace podle zřizovatele (tj. stát, kraj, obec, soukromý). V rámci státních institucí byla zvlášť vyčleněna Akademie věd ČR a univerzity.

4. 1. Počet archeologů a počet osob pracujících v archeologii.

Základním cílem projektu bylo zjistit, kolik osob v rámci archeologie pracuje. Jednotliví pracovníci byli rozděleni do tří kategorií. Především je to „*archeolog*“ (v souladu s definicí v úvodu), pak „*technické síly*“ (zejména terénní technici a terénní specialisté, dokumentátoři, konzervátoři, správci depozitářů apod. – podrobný přehled podává příloha) a „*ostatní*“

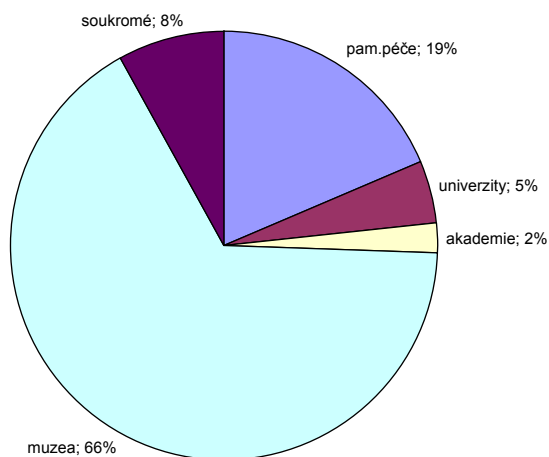
odborníci“ (osoby s vysokoškolským vzděláním v jiném oboru než archeologie, pracující na archeologických pracovištích a zpracovávající výsledky archeologických výzkumů).

- **příloha 3** (seznam názvů pracovních zařazení)

Poznámka: následující tabulky pracují s daty ze dvou zdrojů. Tabulky sestavené na základě údajů z dotazníků jsou napsány normálním písmem. Tabulky sestavené na základě dat z jiných zdrojů jsou napsány kurzívou. Tabulky kombinující oba zdroje jsou napsány tučným písmem.

4.1.1. Počet osob pracujících v archeologii (rozdělení podle převažující činnosti)

Kategorie	Počet organizací	Převažující činnost	Archeologové	Technické síly	Ostatní odborníci	Počet celkem
Památková péče	16	Archeologická památková péče	74	64	3	141
Univerzity	4	Vzdělávání	26	7	0	33
Akademie	2	Vědecké úkoly a související terénní výzkum	68	79	12	159
Muzea	57	Musejní činnost, sbírky	123	92	5	220
Komerční organizace	7	Terénní výzkum	22	84	7	113
CELKEM	86		313	326	27	666

S cílem získat co nejúplnější data byly z dalších zdrojů (adresáře, telefonní seznamy, internet) získány údaje o dalších archeologických a pracovištích, která neodpověděla na zaslaný dotazník. Tento údaj byl doplněn do tabulky. S ohledem na nejasné zařazení některých osob, lze pracovat pouze s kategorií „*archeolog*“. Úplný počet „*osob, pracujících v archeologii*“ nelze tímto způsobem zjistit.

4. 1. 2. Počet archeologů v organizacích, které neodpověděly na dotazník.

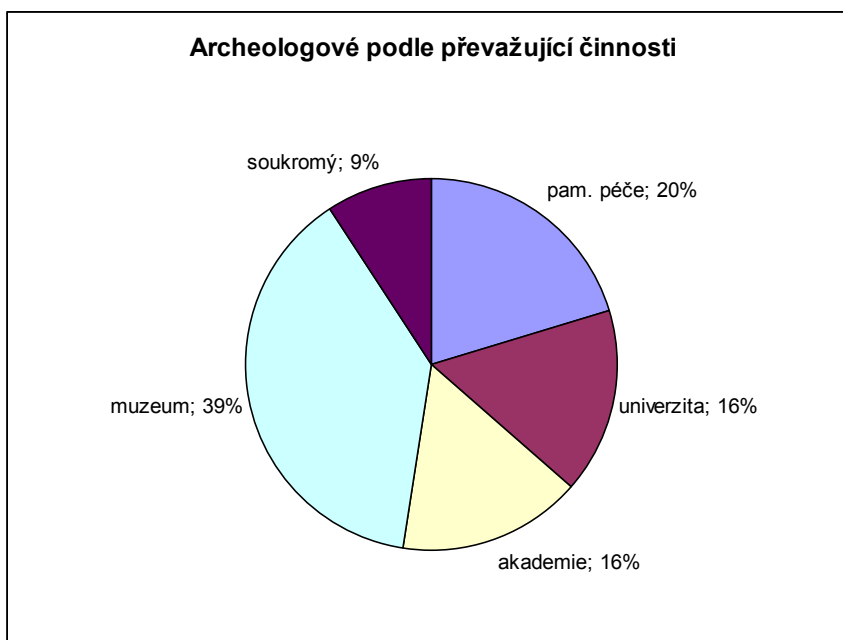
Jak již bylo uvedeno, na zasláný dotazník odpověděla pouze část organizací, oprávněných k provádění archeologických výzkumů. Vzhledem k tomu, že existují další informační zdroje, jako jsou různé adresáře archeologů vedené např. Českou archeologickou společností, archeologickými ústavy Akademie věd ČR, biografické publikace apod., můžeme se pokusit „dopočítat“ některé základní údaje. Je při tom třeba mít na zřeteli, že tento přehled obsahuje zřejmě větší procento nepřesností, než je tomu u údajů získaných na základě dotazníků. Údaje shromážděné o organizacích, které na náš dotazník neodpověděly jsou tedy uvedeny v samostatných tabulkách nebo jednoznačně odděleny od statisticky průkaznějších dat vyplněných dotazníků.

Kategorie	Počet organizací	Převažující činnost	Archeologové
<i>Památková péče</i>	1	<i>Archeologická památková péče</i>	12
<i>Univerzity</i>	7	<i>Vzdělávání</i>	43
<i>Akademie</i>	-	<i>Terénní výzkum</i>	-
<i>Muzea</i>	28	<i>Musejní činnost, sbírky</i>	40
<i>Komerční organizace</i>	4	<i>Terénní výzkum</i>	17
CELKEM	40		112

Poznámka 1: U 10, převážně muzejních, institucí nebylo možno zjistit aktuální personální údaje ani z výše uvedených zdrojů.

4. 1. 3. Celkový zjištěný počet archeologů (tabulky 4.1.1. + 4.1.2.)

Kategorie	Počet organizací	Převažující činnost	Archeologové
Památková péče	17	Archeologická památková péče	86
Univerzity	11	Vzdělávání	69
Akademie	2	Vědecké úkoly a související terénní výzkum	68
Muzea	85	Musejní činnost, sbírky	163
Komerční organizace	11	Terénní výzkum	39
CELKEM	126		425

Ze statistického hlediska nelze vyloučit, že někteří archeologové mohou být započítáni dvakrát (např. ti, kteří přednášejí na univerzitě a ještě pracují v některé další organizaci). Charakter dotazníku nedovolil tento údaj zjistit (umožnil by to dotazník, směřovaný k jednotlivým osobám/archeologům). Celkově se však může jednat o několik málo osob.

**4. 1. 4. Počet archeologů v jednotlivých organizacích
(podle převažující činnosti) a podle toho, jakou převažující činnost
archeologové sami deklarují**

Kategorie	Počet organizací	Převažující činnost				Počet celkem
		Terénní výzkum	Památková péče	Musejní činnost	Vzdělávání	
Památková péče	16	47	26	0	1	74
Univerzity	4	11	0	1	14	26
Akademie	2	57	2	2	7	68
Muzea	57	44	13	66	0	123
Komerční organizace	7	19	2	1	0	22
CELKEM	86	178	43	70	22	313
V %		56,87	13,74	22,36	7,03	

4. 1. 5. Počet archeologů v jednotlivých organizacích podle zřizovatele.

Zřizovatel	Počet organizací	Převažující činnost				Počet celkem
		Terénní výzkum	Památková péče	Musejní činnost	Vzdělávání	
Stát	20	33	24	14	0	71
Kraj	47	48	10	58	1	117
Město	6	2	0	7	0	9
Univerzita	4	11	0	1	14	26
Akademie	2	57	2	2	7	68
Soukromý	7	19	2	1	0	22
CELKEM	86	170	38	83	22	313
V %		54,31	12,14	26,52	7,03	

Sledován byl také údaj o převažující činnosti instituce, v níž archeolog pracuje, daný základním typem organizace (např. univerzita – zejména výuka a vydělávání; muzeum – převážně muzejní činnost a správa sbírek) ve srovnání s údajem, jakou převažující činnost deklarují sami archeologové.

Deklarovaná činnost nesouhlasí zcela s oficiální náplní práce, dané typem instituce. Převážná část archeologů uvádí jako hlavní činnost „terénní výzkum“. Musíme však předpokládat, že zejména práce v muzeu zahrnuje více dalších aspektů (tj. správa sbírek, výstavní činnost i archeologická památková péče v rozsahu oblasti, kterou se muzeum zabývá). Nejvolněji je zřejmě chápán pojem „archeologická památková péče“, který zahrnuje především terénní výzkum a jen u některých organizací pouze vlastní památkovou péči, chápanou jako ochranu archeologických nalezišť a s tím spojenou úřední činnost (vyjádření ke stavebním záměrům na archeologických nalezištích, sledování jejich stavu, zápis nových nalezišť do ústředního seznamu kulturních památek apod.) a také preventivní ochranu archeologických nalezišť a mimořádných nálezů ve smyslu čl. 4 Úmluvy o ochraně archeologického dědictví (tzv. Maltské konvence – ETS č. 143).

4. 2. Velikost archeologických pracovišť.

4. 2. 1. Velikost archeologických pracovišť podle počtu archeologů (rozděleno podle zřizovatelů)

Zřizovatel	Počet archeologů						Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	Více než 20	
Stát	4	8	2	6	0	0	20
Kraj	21	15	3	1	3	0	43
Obec	4	2	0	0	0	0	6
Univerzita	2	0	0	1	1	0	4
Akademie	0	0	0	0	0	2	2
Soukromý	1	2	3	0	0	0	6
CELKEM	32	27	8	8	4	2	81
V %	39,50	33,33	9,88	9,88	4,94	2,47	

K uvedené tabulce je nutné doplnit, že 5 organizací (1 státní, 3 krajské, 1 soukromá) nezaměstnávalo v době průzkumu archeologa, proto počet posuzovaných institucí klesl na 81. Čísla v tabulce můžeme doplnit konkrétními údaji: největší organizace zřizovaná státem (kromě univerzit a Akademie věd ČR) zaměstnává 10 archeologů, zřizovaná krajem 14 archeologů, zřizovaná městem 3 archeology a soukromá organizace 5 archeologů. Největší univerzitní pracoviště tvoří 18 archeologů, největší akademické pracoviště zaměstnává 44 archeologů.

V případě, že bychom odhlédli od rozdělení na územní jednotky či samostatná pracoviště v rámci většího celku, byla by dvěma největšími pracovišti Akademie věd (68 archeologů) a Národní památkový ústav (47 archeologů).

4. 2. 2. Velikost obeslaných archeologických pracovišť, která nedodala statistické údaje, podle počtu archeologů (rozděleno podle zřizovatelů)

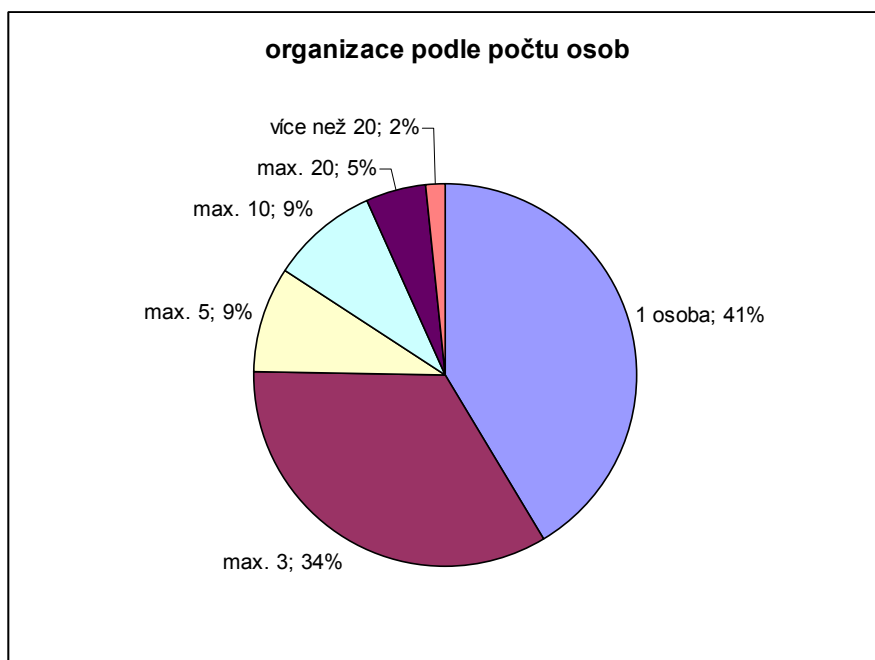
Zřizovatel	Počet archeologů					Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	
Stát	1	-	-	-	-	1
Kraj/obec	15	11	1	0	1	28
Univerzita	1	2	1	2	1	7
Akademie	-	-	-	-	-	-
Soukromý	1	1	1	1	0	4
CELKEM	18	14	3	3	2	40
V %	45	35	7,5	7,5	5	

Jedinou instituci, zřizovanou v této tabulce státem je Správa Pražského hradu (konkrétně Oddělení uměleckých sbírek). Jejím úkolem je péče o sbírky Pražského hradu, včetně archeologických nálezů z výzkumů v areálu této národní kulturní památky České republiky č. 1. V tabulce jsou sloučeny údaje pro zřizovatele kraj a obec. Na základě dostupných údajů jej nelze zjistit, převažují však nejspíše krajská zařízení.

4. 2. 3. Velikost archeologických pracovišť podle počtu archeologů (rozděleno podle zřizovatelů) – údaje za všechna pracoviště (tabulky 4.2.1. a 4.2.2.)

Zřizovatel	Počet archeologů						Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	Více než 20	
Stát	5	8	2	6	0	0	21
Kraj	36	26	4	1	4	0	71
Obec	4	2	0	0	0	0	6
Univerzita	3	2	1	3	2	0	11
Akademie	0	0	0	0	0	2	2
Soukromý	2	3	4	1	0	0	10
CELKEM	50	41	11	11	6	2	121
V %	41,32	33,89	9,09	9,09	4,96	1,95	

Údaje z tabulky 4.2.2. - zřizovatel „kraj/obec“ byly připočteny v tabulce 4.2.3. ke zřizovateli „kraj“.

4. 2. 4. Velikost archeologických pracoviště podle počtu archeologů (rozděleno podle převažující činnosti)

Činnost	Počet archeologů na pracovišti						Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	Více než 20	
Památková péče	3	4	2	4	2	0	15
Univerzita	2	0	0	1	1	0	4
Akademie	0	0	0	0	0	2	2
Muzea	26	21	3	3	1	0	54
Soukromý	1	2	3	0	0	0	6
CELKEM	32	27	8	8	4	2	81
V %	39,50	33,33	9,88	9,88	4,94	2,47	

4. 2. 5. Velikost archeologických pracovišť (v absolutním počtu archeologů)

Zřizovatel	Počet archeologů na pracovišti						Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	Více než 20	
Stát	6	13	8	44	0	0	20
Kraj	19	39	15	7	37	0	43
Město	4	5	0	0	0	0	6
Univerzita	2	0	0	6	18	0	4
Akademie	0	0	0	0	0	68	2
Soukromý	1	6	15	0	0	0	6
Počet archeologů	32	63	38	57	55	68	313/81
Vyjádřeno v %	10,22	20,13	12,14	18,21	17,57	21,73	

4. 2. 6. Velikost archeologických pracovišť podle převažující činnosti (v absolutním počtu archeologů)

Činnost	Počet archeologů na pracovišti						Počet organizací
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	Více než 20	
Památková péče	3	10	8	28	25	0	15
Univerzita	2	0	0	6	18	0	4
Akademie	0	0	0	0	0	68	2
Muzea	26	47	15	23	12	0	54
Soukromý	1	6	15	0	0	0	6
Počet archeologů	32	63	38	57	55	68	313/81
V %	10,22	20,13	12,14	18,21	17,57	21,73	

Sledování pracovišť podle počtu zaměstnaných archeologů ukazuje na závažný problém celé archeologické komunity. Převážná část archeologických pracovišť je velice malá (do tří osob – 72,83%, s jediným archeologem - 39,5% pracovišť na základě dotazníků; do tří osob – 75,21%; s jediným archeologem - 41,32% ze všech zjištěných údajů). Tato pracoviště musíme při současném rozsahu stavebních aktivit považovat za velikostně poddimenzovaná a za pracoviště, na nichž lze jen obtížně naplňovat všechny aspekty archeologické práce. Většinu těchto pracovišť představují muzea, u nichž jsou navíc činnosti spojené s archeologií nejrozmanitější.

Základním muzejním článkem před rokem 1989 byla okresní muzea, a to v souladu s tehdejší územní členěním republiky do 77 okresů (Praha se svými 15 obvody, které měly postavení okresů, je započítána jako jeden celek). Nenaplněným cílem archeologie bylo dosáhnout stavu, kdy v každém okresním muzeu bude působit archeolog. Po zřízení nové krajské organizace a zrušení okresních úřadů byly původní pravomoci okresů přeneseny buď na kraje nebo na pověřené obce (města), jichž je vždy několik v rámci původního okresu. Novým cílem archeologie by mělo být dosažení takového počtu archeologů v rámci původního okresu, aby jejich počet odpovídal nejméně počtu pověřených obcí (tj. celkem minimálně 205 osob). Pokud by počet archeologů měl odpovídat počtu obcí s pověřeným obecním úřadem, v němž obvykle působí také stavební úřad, stoupl by počet archeologů na 364.

Přestože po roce 1989 vzrostl počet muzejních pracovišť s alespoň jedním archeologem, považujeme současný stav za neodpovídající požadavkům, kladeným archeologickou památkovou péčí a záchranu archeologických nalezišť ohrožených či ničených probíhajícím stavebním boomem. Počet archeologů, kteří chybějí při záchraně archeologického kulturního dědictví v tomto typu institucí, nemohou v současné době nahradit archeologové odjinud (soukromých/komerčních institucí; univerzit, Akademie věd ČR apod.).

4. 2. 7. Počet archeologů v jednotlivých krajích.

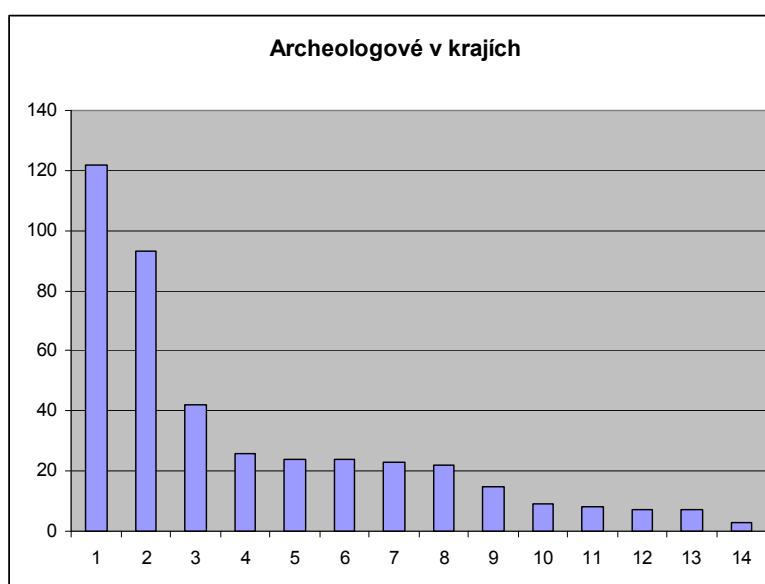
Kraj	Počet archeologů			%
	Podle dotazníku	Z jiných zdrojů	Celkem	
Hlavní město Praha	104	18	122	28,7
Hradecký	10	12	22	5,18
Jihočeský	20	4	24	5,65
Jihomoravský	59	34	93	21,88
Karlovarský	3	0	3	0,7
Liberecký	8	0	8	1,88
Moravskoslezský	10	5	15	3,53
Olomoucký	21	5	26	6,12

Pardubický	9	0	9	2,12
Plzeňský	42	0	42	9,88
Středočeský	13	11	24	5,65
Ústecký	8	15	23	5,41
Vysočina	2	5	7	1,65
Zlínský	4	3	7	1,65
Celkem	313	112	425	100

Rozdělení archeologů podle regionů ukazuje na několik zajímavých skutečností. Nepřekvapuje, že se velká část archeologů (50,58%) soustřeďuje ve dvou hlavních centrech – v Praze a v Brně. Je to dáno přítomností největších univerzit, obou ústavů Akademie věd ČR, zemských muzeí i pracovišť Národního památkového ústavu. Částečně stejný důvod má i značný počet archeologů pracujících v Plzeňském kraji, konkrétně přímo v Plzni (univerzita, muzeum s dlouhou tradicí).

Ostatní kraje můžeme rozdělit do dvou skupin. V pěti krajích pracuje skupina archeologů v počtu 22 až 26 (tj. 5,18 až 6,12% z celkového počtu). Odpovídá to jakémusi "průměru", odrážejícímu stav, jehož bylo dosaženo po všech změnách v archeologii a ochraně památek po roce 1989. V každém z těchto krajů existuje minimálně jedno větší pracoviště s dlouhou archeologickou tradicí (muzeum, pracoviště památkové péče). Z tohoto hlediska je překvapivý relativně nízký počet archeologů, pracujících ve Středočeském kraji. Jedná se o plochou největší kraj, jehož součástí byl největší počet původních okresů (12) s velkým počtem muzeí. Proto by měl být očekávaný počet archeologů mnohem větší. Toto konstatování neoslabuje ani skutečnost, že některé archeologické instituce působící převážně ve Středočeském kraji mají své sídlo v Praze, která je přirozeným centrem regionu, ale nikoliv jeho administrativní součástí.

V šesti krajích musíme počet archeologů považovat za zcela nedostatečný (počet 3-15). Počet deseti archeologů přesahuje pouze Moravskoslezský kraj. Zjištěných 15 osob zahrnuje univerzitní pracoviště, několik pracovišť památkové péče a několik muzeí, mezi nimi jedno zřízené státem s centrálním (zemským) postavením. Nalezneme zde také kraj (Pardubický) s větším počtem muzeí s dlouhou tradicí a významnými archeologickými sbírkami. Zajištění archeologické památkové péče v těchto šesti krajích musíme považovat (přes značnou aktivitu tamějších archeologů) za nedostatečnou a neodpovídající současným požadavkům, a to tím spíše, že malé množství archeologů má v některých regionech dlouhou tradici.

Legenda: 1 – Hlavní město Praha; 2 – Jihomoravský kraj; 3 – Plzeňský kraj; 4 – Olomoucký kraj; 5 – Jihočeský kraj; 6 – Středočeský kraj; 7 – Ústecký kraj; 8 – Hradecký kraj; 9 – Moravskoslezský kraj; 10 – Pardubický kraj; 11 – Liberecký kraj; 12 – Zlínský kraj; 13 – Vysočina; 14 – Karlovarský kraj.

4. 3. Věk a pohlaví osob pracujících v archeologii.

4. 3. 1. Archeologická pracoviště podle zřizovatele – zastoupení mužů a žen (kategorie archeolog)

Zřizovatel	Muži		Ženy		Celkem
	počet	V %	Počet	V %	
Stát	46	64,79	25	32,21	71
Kraj	79	67,52	38	32,48	117
Město	3	33,34	6	66,66	9
Univerzita	21	80,77	5	19,23	26
Akademie	49	72,06	19	27,94	68
Soukromý	14	63,64	8	36,36	22
	212	67,73	101	32,27	313

4. 3. 2. Archeologická pracoviště, která nevyplnila dotazník (podle zřizovatele) – zastoupení mužů a žen (kategorie archeolog)

	Muži		Ženy		Celkem
	Počet	V %	Počet	V %	
Stát	0	0,00	1	0,89	1
Kraj/ město	37	33,04	14	12,50	51
Univerzita	30	26,79	13	11,61	33
Akademie	-	-	-	-	-
Soukromý	12	10,71	5	4,46	17
	79	70,54	33	29,46	112

4. 3. 3. Archeologická pracoviště podle zřizovatele – zastoupení mužů a žen (kategorie archeolog) - tabulky 4.3.1. + 4.3.2.

Zřizovatel	Muži		Ženy		Celkem
	počet	V %	Počet	V %	
Stát	46	15,81	26	19,4	72
Kraj	116	39,86	52	38,81	168
Město	3	1,03	6	4,48	9
Univerzita	51	17,53	18	13,43	69
Akademie	49	16,84	19	14,18	68
Soukromý	26	8,93	13	9,7	39
	291	68,47	134	31,53	425

Údaje z tabulky 4.3.2. - zřizovatel „kraj/obec“ byly připočteny v tabulce 4.3.3. ke zřizovateli „kraj“.

4. 3. 4. Archeologická pracoviště podle zřizovatele – zastoupení mužů a žen (kategorie pracovníci v archeologii)

	Muži		Ženy		Celkem
	počet	V %	Počet	V %	
Stát	68	51,13	65	48,87	133
Kraj	118	55,40	95	44,60	213
Město	5	33,34	10	66,66	15
Univerzita	25	75,76	8	24,24	33
Akademie	78	49,06	81	50,94	159
Soukromý	73	66,36	37	33,64	110
	367	55,35	296	44,65	663

Poznámka: V kategorii technických pracovníků u soukromého zřizovatele nebylo pohlaví u tří osob vyplněno.

4. 3. 5. Archeologická pracoviště podle zřizovatele – zastoupení mužů a žen v rámci jednotlivých věkových kategorií (kategorie archeolog)

Zřizovatel	Věkové kategorie						Celkem
	Méně než 20	20-29	30-39	40-49	50-59	Více než 60	
Stát	0/0	9/7	15/5	4/2	12/10	6/1	46/25
Kraj	0/0	16/5	34/16	9/8	15/8	5/1	79/38
Město	0/0	1/4	0/0	0/0	2/0	0/2	3/6
Univerzita	0/0	7/3	5/1	2/0	6/1	1/0	21/5
Akademie	0/0	3/3	13/4	8/5	14/4	11/3	49/19
Soukromý	0/0	6/5	5/2	3/1	0/0	0/0	14/8
Celkem	0/0	42/27	72/28	26/16	49/23	23/7	212/101
Muži/ženy V %	0	19,81/2 6,73	33,96/27,73	12,27/15,84	23,11/22,77	10,85/6,93	67,73/32,27
Obojí v %	0	22,04	31,96	13,42	23,00	9,58	

Poznámka: dvojice čísel představuje vždy poměr mužů/žen v příslušné věkové kategorii.

4. 3. 6. Archeologická pracoviště podle zřizovatele – zastoupení mužů a žen v rámci jednotlivých věkových kategorií (kategorie pracovník v archeologii)

Zřizovatel	Věkové kategorie						Celkem
	Méně než 20	20-29	30-39	40-49	50-59	Více než 60	
Stát	0/0	18/18	24/12	5/9	15/25	6/1	48/44
Kraj	0/0	29/20	53/31	13/21	18/20	5/3	118/95
Město	0/0	1/6	2/1	0/0	2/1	0/2	5/10
Univerzita	0/0	9/5	6/1	2/0	7/2	1/0	25/8
Akademie	0/0	10/16	22/16	14/21	19/19	13/9	78/81
Soukromý	1/1	35/20	22/9	11/5	4/2	0/0	73/37
Celkem	1/1	102/85	129/70	45/56	65/69	25/15	367/296
Muži/ženy v %	0,27/0,34	27,8/28,71	35,15/23,65	12,26/18,92	17,71/23,31	6,81/5,07	55,35/44,65
Obojí v %	0,3	28,21	30,02	15,23	20,21	6,03	

Poznámka: V kategorii technických pracovníků u soukromého zřizovatele nebyl věk u tří osob vyplněn.

Zastoupení mužů a žen mezi archeologií přináší poměr přibližně dvě ku jedné. Z hlediska probíhajícího vývoje se zdá takové zastoupení mužů vysoké. Lze předpokládat (s ohledem na zastoupení mužů a žen mezi studujícími archeologie), že další vývoj povede k vyrovnání poměru. Naznačuje to rozdílný poměr v kategorii „osob pracujících v archeologii“, který je mnohem vyrovnanější.

Nejvíce zastoupenou věkovou kategorií je desetiletí „30-39 let“, což je v souladu se zvýšeným počtem přijímaných studentů archeologie a rozšíření možností studia po roce 1989. Naopak nejméně zastoupená kategorie „40-49 let“ je pravděpodobně odrazem regulovaného počtu studentů a omezených možností studia zejména v 80. letech minulého století. Celkově tvoří pracovníci do 40 let přes polovinu „archeologů“ i přes polovinu „osob pracujících v archeologii“.

4.3.7. Celkový průměrný věk.

	Muži	Ženy	Všichni
Archeologové	43,5	40,5	42,5
Osoby, pracující v archeologii	39	40,1	39,5

Průměrný věk byl vypočítán s použitím desetiletých věkových skupin, užitých v předchozích tabulkách. Pro výpočet byl použit medián z každé skupiny (např. pro skupinu 30-39 let byl pro výpočet použit věk 35 let).

5. Osoby se změnou pracovní schopnosti.

Zřizovatel	Zjištěný počet archeologů	Počet archeologů podle dotazníků	Počet osob pracujících v archeologii podle dotazníků	Počet archeologů se změnou pracovní schopností	Počet dalších osob se změnou pracovní schopností	Celkový počet osob se změnou pracovní schopností
Stát	72	71	133	1	0	1
Kraj	178	117	213	1	1	2
Město	-	9	15	0	0	0
Univerzita	69	26	33	0	0	0
Akademie	68	68	159	0	0	0
Soukromý	39	22	110	0	8	8
Celkem	425	313	663	2	9	11

Důležitou otázkou, sledovanou v projektu, bylo zjištění osob se změnou pracovní schopností, které pracují v archeologii. V České republice je změněná pracovní schopnost definována zákonem (č. 582/1991 Sbírky zákonů), z něhož vyplývá, jaké zdravotní problémy do ní spadají a do jaké míry musí být respektovány zaměstnavatelem a jaké pracovní podmínky má zaměstnavatel vytvořit pro takového zaměstnance (č. 435/2004 Sbírky zákonů).

V souladu s očekáváním je zastoupení osob se změnou pracovní schopností v archeologii velmi nízké. Lze vyslovit závěr, že převažující archeologická činnost („terénní výzkum“) jen s obtížemi vytváří podmínky pro uplatnění osob se změnou pracovní schopností. K číslům v tabulce můžeme doplnit, že mezi „dalšími osobami se změnou pracovní schopností“ nacházíme 3 terénní techniky, 3 laboranty, 1 konzervátora a 2 osoby, pracující v ostatních vědeckých oborech, zastoupených na archeologických pracovištích.

6. Země původu.

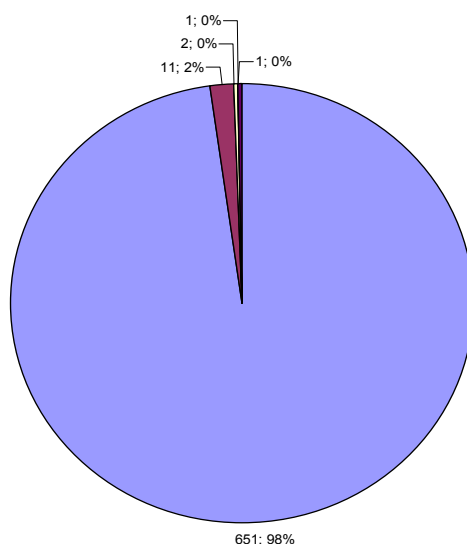
6. 1. Archeologové podle země původu (rozdělení podle zřizovatele)

Zřizovatel	Česká republika	Slovensko	Polsko	Francie	Maďarsko	Celkem
Stát	70	0	1	0	0	71
Kraj	116	0	1	0	0	117
Město	9	0	0	0	0	9
Univerzita	26	-	-	-	-	26
Akademie	65	2	-	-	1	68
Soukromý	20	2	-	-	-	22
Celkem	306	4	2	0	1	313
V %	97,76	1,28	0,64	0	0,32	

6. 2. Pracující v archeologii podle země původu (rozdělení podle zřizovatele)

Zřizovatel	Česká republika	Slovensko	Polsko	Francie	Maďarsko	Celkem
Stát	131	1	1	0	0	133
Kraj	212	0	1	0	0	213
Město	15	0	0	0	0	15
Univerzita	33	-	-	-	-	33
Akademie	154	3	-	1	1	159
Soukromý	106	7	-	-	-	113
Celkem	651	11	2	1	1	666
V %	97,75	1,65	0,3	0,15	0,15	

Osoby, pracující v archeologii podle země původu.

Dotazníková akce ukázala, že zaměstnávání osob jiné státní příslušnosti je v české archeologii zatím velmi nízké. Nízké zastoupení osob dovolilo ověřit nejasné případy přímo, takže tabulku považujeme za průkaznou.

Zohlednit však musíme skutečnost, že až do roku 1993 byla Česká republika součástí Československa a z hlediska státní příslušnosti nebyly rozlišovány osoby původem ze Slovenska (Slováci) od osob z českých zemí (Češi). Z tohoto důvodu figurují všichni pracovníci ze Slovenska (národností Slováci), pracující na archeologických pracovištích již před rokem 1993 jako státní příslušníci České republiky (tedy statisticky se jeví jako Češi). Teprve občané Slovenské republiky, kteří přišli do České republiky po roce 1993, nadále ve statistice vystupují jako Slováci. Obvykle jde o studenty archeologie ze Slovenska, kteří po skončení studia našli pracovní uplatnění v České republice.

Mizivé zastoupení osob ze západní Evropy je dáno kvalitativním rozdílem ve mzdách a poměrně náročnou administrativou, spojenou se zaměstnáním cizinců, platnou před vstupem České republiky do Evropské unie.

7. Pracovní úvazky.

V souladu s projektem byla sledována také velikost úvazku archeologů i osob, pracujících v archeologii. Prvním hlediskem byla velikost pracovního úvazku, rozdělená do tří kategorií. Plný úvazek (tj. 40 pracovních hodin týdně dle současné legislativy) a úvazek částečný, rozdělený na kategorii částečného úvazku většího než polovina plného úvazku a částečného úvazku menšího než polovina úvazku plného.

Druhým hlediskem byla délka pracovního úvazku, tj. pracovní poměr na dobu neurčitou a zaměstnání s dohodou na dobu určitou. Zde je nutné doplnit, že zaměstnávání na dobu určitou může má podle platné legislativy trojí podobu. Především je to pracovní poměr, který se od pracovního poměru na dobu neurčitou liší pouze přesným termínem, v němž zaměstnanecký poměr končí. Další možností je dohoda o pracovní činnosti (umožňující však zaměstnávat maximálně na polovinu pracovního úvazku) a dohoda o provedení práce (ta je limitována maximálně 150 hodinami práce pro jednoho zaměstnavatele během jednoho kalendářního roku). Dva posledně uvedené druhy dohod jsou typické pro sezónní zaměstnance, vykonávající kopáčské a jednoduché dokumentární práce během terénních archeologických výzkumů. Vzhledem k datu, k němuž byly sbírány údaje v dotaznících (10. leden 2007), je těchto zaměstnanců podchyceno minimální množství. Přehled pracovních úvazků za této podmínky odráží skutečnou situaci jednotlivých archeologických pracovišť.

7. 1. Archeologové – velikost pracovního úvazku

Zřizovatel	Plný úvazek	V %	Částečný úvazek			
			Více než 20 hodin	V %	Méně než 20 hodin	V %
Stát	60	84,51	9	12,67	2	2,82
Kraj	101	86,32	8	6,84	8	6,84
Město	8	88,89	1	11,11	0	0
Univerzita	11	42,31	6	23,08	9	34,61
Akademie	49	72,06	18	26,47	1	1,47
Soukromý	16	72,73	2	9,09	4	18,18
Celkem	245	78,27	44	14,06	24	7,67

7. 2. Pracující v archeologii – velikost pracovního úvazku,

Zřizovatel	Plný úvazek	V %	Částečný úvazek			
			Více než 20 hodin	V %	Méně než 20 hodin	V %
Stát	104	78,19	14	10,53	15	11,28
Kraj	182	85,45	18	8,45	13	6,10
Město	13	86,66	1	6,67	1	6,67
Univerzita	13	39,4	8	24,24	12	36,36
Akademie	106	66,67	44	27,67	9	5,66
Soukromý	77	74,76	21	20,39	5	4,85
Celkem	495	75,46	106	16,16	55	8,38

Poznámka 1: U 10 technických pracovníků soukromého zřizovatele nebyla velikost úvazku vyplněna.

Výsledky dotazníkové akce ukazují, že převažující formou úvazku je plný úvazek s jednou výjimkou, kterou jsou univerzity. Univerzity zaměstnávají na plný úvazek pouze menší část svých zaměstnanců. Část pedagogů má svůj hlavní zaměstnanecký poměr jinde a přednášení na univerzitě je do jisté míry doplňující kategorií jejich aktivit. Další část přednáší na více univerzitách a jejich pracovní aktivita zahrnuje více menších zaměstnaneckých úvazků. Z hlediska celého projektu právě zde mohou být některé osoby zahrnuty vícekrát. Na druhou stranu zaslala vyplněný dotazník jen menšina univerzitních pracovišť, což možnost dvojího započítání snižuje.

7. 3. Archeologové – délka pracovního úvazku

Zřizovatel	Doba neurčitá		Doba určitá		Celkem
	Počet	V %	Počet	V %	
Stát	63	88,73	8	11,27	71
Kraj	93	79,49	24	20,51	117
Město	9	100	0	0	9
Univerzita	4	15,38	22	84,62	26
Akademie	8	11,76	60	88,24	68
Soukromý	16	72,73	6	27,27	22
Celkem	193	61,66	120	38,34	313

Poznámka 1: u smluv na dobu určitou není rozlišena pracovní smlouva, dohoda o pracovní činnosti a dohoda o provedení práce. Shromážděné údaje nejsou dostatečně přesné.

7. 4. Pracující v archeologii – délka pracovního úvazku

Zřizovatel	Doba neurčitá		Doba určitá		Celkem
	počet	V %	Počet	V %	
Stát	105	78,95	28	21,05	133
Kraj	146	68,87	66	31,13	212
Město	15	100	0	0	15
Univerzita	4	12,12	29	87,88	33
Akademie	62	38,99	97	61,01	159
Soukromý	46	44,66	57	55,34	103
Celkem	378	57,71	277	42,29	655

Poznámka 1: U 10 technických pracovníků soukromého zřizovatele nebyla délka pracovního úvazku vyplněna. U technického pracovníka krajského zřizovatele 1x nevyplněno.

Posuzování délky pracovního úvazku do jisté míry kopíruje stav zjištěný při posuzování velikosti pracovního úvazku. Zaměstnávání na dobu neurčitou převažuje v muzejních

institucích a na pracovištích památkové péče, a to bez souvislosti s tím, kdo je zřizovatelem příslušného pracoviště (stát, kraj, obec). Vliv na tuto skutečnost má české pracovní právo, kde je zaměstnávání na dobu neurčitou hlavní kategorií a i zaměstnání na dobu určitou přechází snadno v pracovní poměr na dobu neurčitou.

V případech univerzit a zejména Akademie věd ČR vychází zaměstnávání na dobu určitou z platné legislativy. Obvyklou kategorií je pracovní poměr uzavřený na 5 let. Po uplynutí této doby je provedena atestace (ověření kvality a množství odborných aktivit příslušného pracovníka) a podle jejího výsledku je uzavírán nový pracovní poměr, opět na dobu určitou. Tento postup se týká všech pracovníků, zařazených na vědeckých pozicích (nejen archeologických).

Situaci u soukromých zřizovatelů není zcela jednoduché vysvětlit. Nabízí se však interpretace, že stálý pracovní poměr (tj. na dobu neurčitou) má jen určité jádro zaměstnanců. Další jsou zaměstnávání na dobu určitou podle množství archeologických výzkumů a projektů, na něž organizace soukromého zřizovatele získá finance.

8. Vývoj počtu zaměstnanců v posledních pěti letech.

Pro sledování vývoje počtu archeologů (tabulka 8.1.) a osob pracujících v archeologii (tabulka 8.5.) byl zjišťován počet archeologů/zaměstnanců v letech 2002, 2004 a 2006 ve vztahu k roku 2007. Část organizací dodala konkrétní početní údaje, část jen vývojový trend (tj. údaj „stejně“, „více“, „méně“).

Tabulky 8.2. až 8.4. a 8.6 až 8.8. znázorňují vývoj za posledních pět let vztažený vždy jen ke dvěma konkrétním rokům.

8. 1. Počet archeologů v institucích během posledních pěti let (po organizacích) – celkový trend

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	4	20	10	50	2	10	4	20	20
Kraj	13	27,66	30	63,83	0	0	4	8,51	47
Město	2	33,33	4	66,67	0	0	0	0	6
Univerzita	2	50	2	50	0	0	0	0	4
Akademie	0	0	2	100	0	0	0	0	2
Soukromý	1	14,29	0	0	1	14,29	5	71,42	7
	22	25,58	48	55,81	3	3,49	13	15,12	86

8. 2. Počet archeologů v institucích v letech 2006 a 2007 (po organizacích)

V roce 2006 bylo: Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	17	85	0	0	2	10	20
Kraj	2	4,26	38	80,85	2	4,26	5	10,63	47
Město	0	0	6	100	0	0	0	0	6
Univerzita	0	0	4	100	0	0	0	0	4
Akademie	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Soukromý	3	50	1	16,66	1	16,66	1	16,66	6
	7	8,24	67	78,82	3	3,53	8	9,41	85

Poznámka 1: Jedna organizace soukromého zřizovatele v roce 2006 ještě neexistovala.

8. 3. Počet archeologů v institucích v letech 2004 a 2007 (po organizacích)

V roce 2004 bylo: Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	3	15	11	55	2	10	4	20	20
Kraj	13	27,66	27	57,45	2	4,26	5	10,63	47
Město	0	0	5	83,3	0	0	1	16,7	6
Univerzita	2	50	2	50	0	0	0	0	4
Akademie	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Soukromý	1	20	1	20	0	0	3	60	5
	20	23,81	47	55,95	4	4,76	13	15,48	84

Poznámka 1: Dvě organizace soukromého zřizovatele v roce 2004 ještě neexistovaly

8. 4. Počet archeologů v institucích v letech 2002 a 2007 (po organizacích)

V roce 2002 bylo: Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	4	20	10	50	2	10	4	20	20
Kraj	15	32,61	26	56,52	1	2,17	4	8,7	46
Město	2	33,33	3	50	0	0	1	16,67	6
Univerzita	1	33,33	2	66,67	0	0	0	0	3
Akademie	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Soukromý	1	100	0	0	0	0	0	0	1
	24	30,76	42	53,85	3	3,85	9	11,54	78

Poznámka 1: Šest organizací soukromého zřizovatele v roce 2002 ještě neexistovalo

Poznámka 2: Jedno univerzitní archeologické pracoviště v roce 2002 ještě neexistovalo

Poznámka 3: Jedno pracoviště zřizované krajem v roce 2002 ještě neexistovalo

8. 5. Počet osob pracujících v archeologii během posledních pěti let (po organizacích) – celkový trend

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	3	15	7	35	2	10	8	40	20
Kraj	14	29,79	15	31,91	6	12,77	12	25,53	47
Město	2	33,33	3	50	0	0	1	16,67	6
Univerzita	1	25	0	0	0	0	3	75	4
Akademie	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Soukromý	3	42,86	1	14,28	0	0	3	42,86	7
	24	27,9	27	31,4	8	9,3	27	31,4	86

**8. 6. Počet osob pracujících v archeologii v letech 2006 a 2007
(po organizacích)**

V roce 2006 bylo: Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	10	50	3	15	6	30	20
Kraj	3	6,38	30	63,83	2	4,26	12	25,53	47
Město	0	0	5	83,34	0	0	1	16,66	6
Univerzita	1	25	1	25	0	0	2	50	4
Akademie	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Soukromý	2	33,34	1	16,66	3	50	0	0	6
	7	8,23	48	56,47	9	10,59	21	24,71	85

Poznámka 1: Jedna organizace soukromého zřizovatele v roce 2006 ještě neexistovala.

**8. 7. Počet osob pracujících v archeologii v letech 2004 a 2007
(po organizacích)**

V roce 2004 bylo: Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	2	10	8	40	2	10	8	40	20
Kraj	9	19,15	20	42,55	6	12,77	12	25,53	47
Město	0	0	3	50	1	16,66	2	33,34	6
Univerzita	1	25	0	0	0	0	3	75	4
Akademie	2	100	0	0	0	0	0	0	2
Soukromý	2	40	1	20	0	0	2	40	5
	16	19,05	32	38,10	9	10,71	27	32,14	84

Poznámka 1: Dvě organizace soukromého zřizovatele v roce 2004 ještě neexistovaly

8. 8. Počet osob pracujících v archeologii v letech 2002 a 2007 (po organizacích)

V roce 2002 bylo: Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	3	15	7	35	2	10	8	40	20
Kraj	15	32,61	13	28,26	6	13,04	12	26,09	46
Město	2	33,33	2	33,33	0	0	2	33,33	6
Univerzita	1	33,33	0	0	0	0	2	66,67	3
Akademie	1	50	0	0	1	50	0	0	2
Soukromý	1	100	0	0	0	0	0	0	1
	23	29,49	22	28,21	9	11,54	24	30,76	78

Poznámka 1: Šest organizací soukromého zřizovatele v roce 2002 ještě neexistovalo

Poznámka 2: Jedno univerzitní archeologické pracoviště v roce 2002 ještě neexistovalo

Poznámka 3: Jedno pracoviště zřizované krajem v roce 2002 ještě neexistovalo

Interpretovat údaje o vývoji počtu zaměstnanců v posledních pěti letech není snadné. Především část organizací (15,12%) požadované údaje nevyplnila, což snižuje možnost posouzení celkového trendu. Obecně se zdá, že se počet zaměstnanců v jednotlivých typech

organizací příliš nemění (ve všech organizacích 50 a více procent). Údaje z univerzit nepovažujeme za reprezentativní vzhledem k menšině zúčastněných pracovišť tohoto druhu. Obě univerzitní pracoviště, která zaznamenala růst počtu pracovníků, patří k nově vzniklým institucím. Obdobný vývoj předpokládáme také u nových univerzitních pracovišť, která údaje nedodala (Opava, Hradec Králové).

Stejně obtížné je posouzení vývojového trendu u organizací soukromých zřizovatelů. Většina z nich před pěti, event. třemi lety neexistovala nebo v tomto období vznikla. Z tohoto důvodu můžeme předpokládat spíše nárůst počtu pracovníků. Dokumentovat to lze na vývoji organizace Archaia, jejíž jádro vzniklo v Praze, posléze se organizace rozrostla prostřednictvím poboček, které se následně osamostatnily. Pohyb podobného druhu nemohla dotazníková akce zachytit.

Rozporuplně působí vývoj počtu zaměstnanců v organizacích zřizovaných státem (zčásti je dokumentován nárůst, zčásti pokles). Ve skutečnosti je tento vývoj odrazem organizačních změn ústředního pracoviště ochrany památek (Národní památkový ústav), jehož územní členění se přizpůsobuje novému krajskému dělení. Na některých územních pracovištích byla archeologická pracoviště posílena nebo nově ustavena, jinde se naopak rozdělila.

Celková interpretace naznačuje s určitou opatrností mírný nárůst počtu archeologů. Pro jednoznačné údaje by bylo nezbytné sledování v delším časovém období.

9. Vývoj počtu zaměstnanců v nejbližších třech letech.

Předpokládaný počet archeologů (tabulka 9.1.) a osob pracujících v archeologii (tabulka 9.2.) byl uvažován k rokům 2008 a 2010. Tabulky 9.3 až 9.6 ukazují předpoklad vývoje vždy jen ke dvěma rokům (tj. 2007 a 2008 nebo 2007 a 2010).

9. 1. Předpoklad vývoje počtu archeologů v organizacích s výhledem na příští tři roky

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	6	30	2	10	11	55	20
Kraj	1	2,13	27	57,45	4	8,51	15	31,91	47
Město	0	0	4	66,66	1	16,67	1	16,67	6
Univerzita	0	0	2	50	2	50	0	0	4
Akademie	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Soukromý	0	0	0	0	5	71,42	2	28,58	7
	2	2,33	40	46,51	15	17,44	29	33,72	86

9. 2. Předpoklad vývoje počtu pracujících v archeologii s výhledem na příští tři roky

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	2	10	2	10	3	15	13	65	20
Kraj	1	2,13	20	42,55	4	8,51	22	46,81	47
Město	1	16,67	2	33,33	1	16,67	2	33,33	6
Univerzita	0	0	0	0	2	50	2	50	4
Akademie	0	0	2	100	0	0	0	0	2
Soukromý	0	0	0	0	4	57,14	3	42,86	7
	4	4,65	26	30,23	14	16,28	42	48,84	86

9. 3. Předpoklad vývoje počtu archeologů v organizacích v období 2007 až 2008

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	6	30	2	10	11	55	20
Kraj	2	4,26	29	61,7	1	2,13	15	31,91	47
Město	1	16,67	4	66,66	0	0	1	16,67	6
Univerzita	0	0	3	75	1	25	0	0	4
Akademie	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Soukromý	0	0	0	0	5	71,42	2	28,58	7
	4	4,65	43	50	10	11,63	29	33,72	86

9. 4. Předpoklad vývoje počtu pracujících v archeologii v období 2007 až 2008

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	2	10	3	15	14	70	20
Kraj	1	2,13	21	44,68	3	6,39	22	46,8	47
Město	1	16,67	2	33,33	1	16,67	2	33,33	6
Univerzita	0	0	1	25	1	25	2	50	4
Akademie	0	0	2	100	0	0	0	0	2
Soukromý	0	0	0	0	4	57,14	3	42,86	7
	3	3,49	28	32,56	12	13,95	43	50	86

9. 5 Předpoklad vývoje počtu archeologů v organizacích v období 2007 a 2010

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	1	5	4	20	1	5	14	70	20
Kraj	0	0	21	44,68	4	8,52	22	46,8	47
Město	0	0	4	66,66	0	0	2	33,34	6
Univerzita	0	0	1	25	2	50	1	25	4
Akademie	0	0	1	50	0	0	1	50	2
Soukromý	0	0	0	0	3	42,86	4	57,14	7
	1	1,17	31	36,05	10	11,61	44	51,17	86

9. 6. Předpoklad vývoje počtu pracujících v archeologii v období 2007 a 2010

Zřizovatel	Méně	%	Stejně	%	Více	%	Neudáno	%	Celkem
Stát	2	10	1	5	2	10	15	75	20
Kraj	0	0	15	31,92	4	8,51	28	59,57	47
Město	1	16,67	2	33,33	0	0	3	50	6
Univerzita	0	0	0	0	2	50	2	50	4
Akademie	0	0	1	50	0	0	1	50	2
Soukromý	0	0	0	0	2	28,57	5	71,43	7
	3	3,49	19	22,09	10	11,63	54	62,79	86

Získaná data neodrážejí jednoznačný vývoj v následujících třech letech, ale očekávání jednotlivých institucí, tedy optimismus či pesimismus, pravděpodobně související s úspěšností organizace v současnosti či nedávné minulosti. Značná část organizací (33,72%, resp. 48,84%) jednoznačné očekávání nevedla (odpověď „nevím“). Zda jde o odraz určité nepřiznané nejistoty ve výhledu do budoucnosti nebo jen neschopnost odhadnout vývoj, nelze jednoznačně rozhodnout. U organizací, jejichž zřizovatelem je stát,

Ize vysledovat, že předpokládaný vývoj odráží probíhající územní reorganizaci v organizacích památkové péče.

Celkové převažuje optimismus v podobě mírného nárůstu u všech typů organizací. Největšími optimisty jsou nově vzniklá univerzitní pracoviště a pracoviště soukromých zřizovatelů.

10. Dosažené vzdělání v archeologii.

Dosažené vzdělání bylo hodnoceno podle dosažených vysokoškolských titulů, rozdělených podle jednotlivých stupňů. V současné době již univerzitní pracoviště přešla na trojstupňový (tzv. boloňský) systém s tituly Bc. – Mgr. – PhD. Značná část archeologů získala své vzdělání v předchozím systému (dvoustupňovém). Této skutečnosti byl přizpůsoben také dotazník.

Nejnižší vysokoškolský titul (bakalář – Bc.) byl zaveden nově (po přijetí boloňského systému). Titulu magistr („Mgr.“) odpovídá původní titul „PhDr.“ (doktor filosofie). Ekvivalentem titulu „PhD“ (doktor) je titul „CSc.“ (kandidát věd). Krátce byl také udělován pro stejnou dosaženou kvalifikaci titul „Dr.“. Nejvyšší kvalifikační stupně představují v rámci univerzit tituly docent (Doc.) a univerzitní profesor (Prof.). V rámci Akademie věd ČR odpovídá tomuto stupni titul „DrSc.“ (doktor věd).

Malá část osob získala vysokoškolský titul odpovídající stupni „Mgr.“ na školách, udělujících titul inženýr („ing.“).

V tabulce je započítán pouze nejvyšší dosažený titul.

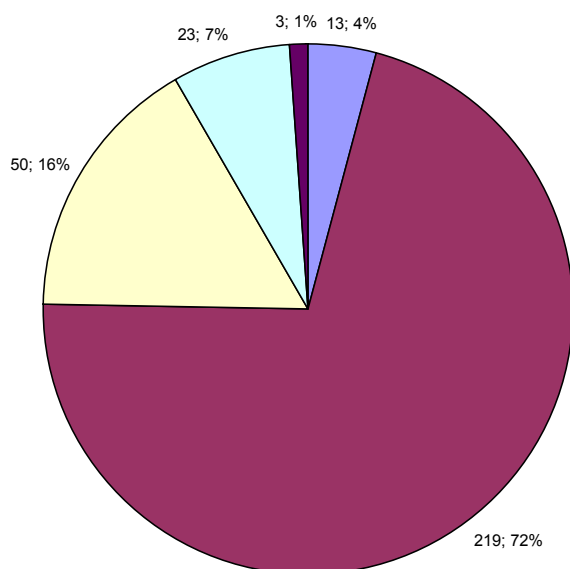
10. 1. Archeologové – dosažená kvalifikace podle titulů

Zřizovatel	Dosažený titul					Osob
	Bc.	Mgr., PhDr., ing.	PhD., CSc.	Doc., Prof.	DrSc.	
Stát	2	57	8	2	0	69
Kraj	8	97	9	1	0	115
Město	0	7	2	0	0	9
Univerzita	0	14	5	7	0	26
Akademie	0	27	25	13	3	68
Soukromý	3	17	1	0	0	21
Celkem	13	219	50	23	3	308
V %	4,22	71,10	16,23	7,47	0,98	

Tabulka ukazuje, že nějaký vysokoškolský titul mají téměř všechny osoby pracující jako archeologové. Středoškolské vzdělání uvedlo pět osob (tj. 1,6% z celkového počtu 313 archeologů). Kvalifikaci umožňující získat povolení k provádění archeologických výzkumů (titul „Mgr.“, „PhDr.“ nebo vyšší) má 92,65% archeologů.

Nepřekvapivě se archeologové s nejvyšší dosaženou kvalifikací objevují na univerzitách a v Akademii věd ČR (tj. v Archeologických ústavech v Praze a v Brně).

Kvalifikace archeologů podle dosažených vysokoškolských titulů.
(počet osob 308)

10. 2. Pracující v archeologii – dosažená kvalifikace podle titulů

Zřizovatel	Dosažený titul					Celkem osob
	Bc.	Mgr., PhDr., ing.	PhD., CSc.	Doc., Prof.	DrSc.	
Stát	11	63	10	2	0	86
Kraj	14	107	9	1	0	130
Město	0	7	2	0	0	9
Univerzita	0	18	5	7	0	30
Akademie	2	49	32	13	3	99
Soukromý	12	27	1	0	0	40
Celkem	39	271	58	23	3	394
V %	9,90	68,78	14,72	5,84	0,76	

Sledování dosažené kvalifikace u „osob, pracujících v archeologii“ ukázalo, že 59,16% komunity má některý vysokoškolský titul. Vysokoškolský titul mají všechny osoby zařazené jako „ostatní odborníci“. U dalších osob s vysokoškolským titulem (převážně bakalář – „Bc.“), které se objevují na místech terénních techniků či dokumentátorů, můžeme předpokládat, že se převážně jedná o studující archeologie, zaměstnané před ukončením vysokoškolského studia s kvalifikačním stupněm (magistr – „Mgr.“), umožňujícím pracovat jako archeolog.

10. 3. Archeologové – země, v níž bylo dosaženo vysokoškolské vzdělání

	ČR	Slovensko	EU	Mimo EU
Stát	70	0	1	0
Kraj	115	0	1	1
Město	9	0	0	0
Univerzita	26	0	0	0
Akademie	67	1	0	0
Soukromý	22	0	0	0
Celkem	309	1	2	1
%	98,72	0,32	0,64	0,32

Pro sledování místa, v němž bylo vysokoškolského vzdělání dosaženo, bylo původní zadání, tj. „domácí“, „země EU“ a „země mimo EU“ rozšířeno o kategorii „Slovensko“. Vychází ze skutečnosti rozdělení původního Československa 1. ledna 1993. Zároveň však bylo studium na Slovensku před rokem 1993 počítáno v souladu s tehdejší skutečností jako „domácí“.

Tabulka ukazuje, že studium v zahraničí je v české archeologii prozatím ojedinělé, a to včetně studia na Slovensku, které je v souladu s příslušnými bilaterálními dohodami přístupné stejně jako studium na vysoké škole v České republice. Dotazníková akce však nesledovala jiný fenomén, který by tento obraz částečně změnil. Tím jsou kratší pobyty na zahraničních univerzitách (obvykle v délce jednoho až dvou semestrů), a to i několika během studia. V několika posledních letech se staly obvyklou součástí studia.

11. Školení zaměstnanců.

Další část dotazníkové akce směřovala ke zjištění, jaké další vzdělávání či školení poskytuje zaměstnavatel archeologům, event. jaké znalosti či dovednosti by byly u archeologů očekávány v rámci jejich pracovní aktivity v příslušném druhu archeologické organizace. Převedení odpovědí je přehledné tabulky se ukázalo jako poměrně složité. V níže uvedených tabulkách jsou presentovány pouze kladné odpovědi („Ano“), zbylé odpovědi byly („Ne“), event. „Nevím“).

11. 1. Školení zaměstnanců poskytované institucí.

Kategorie + počet institucí	Památková péče /16/		Muzea /57/		Akademie /2/		Univerzity /4/		Soukromý /7/		Celkem /86/	
	Druh školení											
Základní terénní techniky	3	18,75	9	15,79	0	0	2	50	7	100	21	24,42
Základní terénní dokumentace	3	18,75	11	19,3	0	0	2	50	7	100	23	26,74
Základní geodetické práce	4	25	5	8,77	0	0	1	25	6	85,7	16	18,6
Práce s počítačem	7	43,75	25	43,86	1	50	1	25	7	100	41	47,67
Fotografické práce	6	37,5	6	10,53	0	0	0	0	7	100	19	22,09
Ošetření archeologického materiálu	3	18,75	16	28,07	0	0	2	50	5	71,4	26	30,23
Sběr ekofaktů	2	12,5	4	7,02	0	0	1	25	5	71,4	12	13,95
Konzervace nálezů	4	25	31	54,39	0	0	2	50	4	57,1	41	47,67
Cizí jazyky	1	6,25	11	19,3	2	100	1	25	0	0	15	17,44

Shromážděné odpovědi ukazují, že neaktivnější jsou v poskytování školení zaměstnancům organizace soukromého zřizovatele, které poskytují školení ve všech dotazovaných kategoriích a vždy v rozsahu před 50% (s výjimkou „cizích jazyků“). U ostatních organizací lze vysledovat určitou souvislost mezi poskytovaným školením a typem archeologické aktivity, kterou daná organizace zajišťuje. Nepřekvapuje proto, že značná část muzejních pracovišť školí své pracovníky v „konzervaci nálezů“ a v předchozím stupni jejich zpracování („základní ošetření archeologického materiálu“). Vysoké zastoupení kladných odpovědí v kategorii „práce s počítačem“ pravděpodobně souvisí se zaškolením v systému evidence nálezů v příslušném muzeu a v administrativních úkonech, které s tím souvisejí. Na pracovištích památkové péče má vysoké zastoupení školení v „práci s počítačem“ podobné důvody – seznámit se systémem evidence, týkající se ochrany památek a administrativou, která s tím souvisí. „Fotografickým pracím“ je na těchto pracovištích pravděpodobně věnována větší pozornost v souvislosti se sledováním a dokumentací stavu jednotlivých památek. Totéž lze říci i o „geodetických pracích“. Překvapivá je nízká pozornost, věnovaná „sběru ekofaktů“ na archeologických výzkumech, jejichž význam v poslední době velmi vzrostl. Snad lze uvažovat o zapojení příslušných specialistů, pokud je příslušná instituce také zaměstnává, nebo o spolupráci se specializovanými institucemi.

11. 2. Odpovídá úroveň školení/vzdělání, s nimiž pracovníci nastupují, současným potřebám?

	Ano	%	Ne	%	Nevím	%
Památková péče	5	33,3	8	53,4	2	13,3
Univerzita	4	100	0	0	0	0
Akademie	0	0	2	100	0	0
Muzea	27	48,2	21	37,5	8	14,3
Soukromý	4	57,1	3	42,9	0	0
celkem	40	47,62	34	40,48	10	11,9

Zajímavý je výsledek zjišťování odpovědi na otázku, zda vzdělání (školení, dovednosti), dosažené na univerzitě, odpovídá současným potřebám. Na otázku odpověděly celkem 84 instituce (dvakrát zůstala odpověď nevyplněna). Kladná odpověď je v menšině (47,62% všech odpovědí). Odpověď dodanou univerzitami (4x „ano“) nelze považovat za zcela nestrannou. Po odečtení těchto kladných odpovědí získáme následující poměr: „Ano“ (45%), „Ne“ (42,5%) a „Nevím“ (12,5%).

11. 3. Zajištění činností souvisejících s archeologií vlastní aktivitou organizace

Kategorie	Památková péče /16/		Muzea /57/		Akademie /2/		Univerzity /4/		Soukromý /7/		Celkem /86/	
	Počet	%	počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum – technici	9	56,25	35	61,4	1	50	2	50	7	100	54	62,79
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum – dělníci	3	18,75	25	43,86	0	0	2	50	5	71,43	35	40,7
Terénní dokumentace	13	81,25	45	78,95	2	100	2	50	7	100	69	80,23
Geodetické práce	6	37,5	14	24,56	1	50	2	50	5	71,43	28	32,56
Fotodokumentace	14	87,5	48	84,21	2	100	2	50	7	100	73	84,88
Základní ošetření archeologických	13	81,25	47	82,46	2	100	2	50	7	100		

nálezů												
Konzervace nálezů	6	37,5	38	66,67	2	100	2	50	1	14,29	49	56,98
Geofyzikální a jiný nedestruktivní průzkum	1	6,25	1	1,75	2	100	1	25	0	0	5	5,81
Letecká archeologie	2	12,5	12	21,05	2	100	1	25	0	0	17	19,77
Archivní rešerše	11	68,75	37	64,91	1	50	1	25	4	57,14	54	62,79
Stavebně historický průzkum	7	43,75	5	8,77	0	0	1	25	5	71,43	17	19,77
Získávání a vyhodnocení ekofaktů	3	18,75	7	12,28	2	100	1	25	3	42,86	16	18,6
Depozitární činnost	9	56,25	50	87,72	1	50	2	50	3	42,86	65	75,58
Výstavní a přednášková činnost	11	68,75	53	92,98	1	50	4	100	5	71,43	74	86,05

Zjišťování, do jaké míry jednotlivé organizace zajišťují jednotlivé činnosti, související s archeologií, vlastními silami, ukázalo, že většina organizací skutečně zajišťuje převážnou část těchto činností vlastní aktivitou. Tabulka (stejně jako předchozí) pracuje pouze s kladnými odpověďmi.

V menší míře všechny kategorie pracovišť zajišťují pouze specializované druhy průzkumů (letecká archeologie, geofyzikální/nedestruktivní průzkum, zčásti též získávání a vyhodnocení ekofaktů). V případě práce s ekofakty několik organizací přímo uvedlo, že vlastními silami zajišťují pouze sběr těchto dat. Nízké se zdá být zajištění geodetických prací vlastními silami. Získané údaje lze vyložit tak, že organizace je schopna obvykle vykonávat jednodušší geodetické práce, práce specializované (např. fotogrammetrie, 3D skenování) zajišťuje u specializovaných institucí.

Zvláštní kategorií je zajišťování pracovníků pro terénní archeologický výzkum (dělníků, kopáčů). Dříve rozšířené zajišťování vlastní aktivitou (tedy jejich krátkodobé zaměstnání přímo příslušnou institucí) ustupuje v souvislosti se změnami na pracovním trhu a v legislativě jejich zajištěním spoluprací s některou subdodavatelskou organizací.

11. 4. Zajištění činností souvisejících s archeologií spoluprací s jinými institucemi.

Kategorie	Památková péče /16/		Muzea /57/		Akademie /2/		Univerzity /4/		Soukromý /7/		Celkem /86/	
	Počet	%	počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum – technici	4	25	17	29,82	1	50	0	0	2	28,57	24	27,91
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum – dělníci	10	62,5	23	40,35	1	50	0	0	4	57,14	38	44,19
Terénní dokumentace	4	25	17	29,82	1	50	0	0	1	14,29	23	26,74
Geodetické práce	8	50	35	61,4	2	100	1	25	6	85,71	52	60,47
Fotodokumentace	2	12,5	8	14,04	1	50	0	0	1	14,29	12	13,95
Základní ošetření archeologických nálezů	2	12,5	9	15,79	0	0	0	0	2	28,57	13	15,12
Konzervace nálezů	9	56,25	29	50,88	0	0	1	25	2	28,57	41	47,67
Geofyzikální a jiný nedestruktivní průzkum	10	62,5	38	66,67	1	50	2	50	6	85,71	57	66,28
Letecká archeologie	5	31,25	24	42,11	0	0	2	50	5	71,43	36	41,86
Archivní rešerše	6	37,5	12	21,05	1	50	0	0	2	28,57	21	24,42
Stavebně historický průzkum	8	50	33	57,89	1	50	1	25	2	28,57	45	52,33
Získávání a vyhodnocení ekofaktů	9	56,25	37	64,91	0	0	2	50	5	71,43	53	61,63
Depozitární činnost	3	18,75	3	5,26	1	50	0	0	2	28,57	9	10,47
Výstavní a přednášková činnost	5	31,25	19	33,33	2	100	1	25	2	28,57	29	33,72
Management	1	6,25	4	7,02	0	0	1	25	1	14,29	7	8,14

archeologického výzkumu												
Personalistika	1	6,25	0	0	0	0	0	0	2	28,57	3	3,49
Ekonomická problematika	0	0	4	7,02	0	0	1	25	4	57,14	9	10,47
Informační technologie	6	37,5	14	24,56	1	50	0	0	5	71,43	26	30,23
Právní problematika	2	12,5	17	29,82	2	100	0	0	5	71,43	26	30,23
Překlady a tlumočení	7	43,75	23	40,35	2	100	1	25	3	42,86	36	41,86
Spolupráce s médii/popularizace	3	18,75	22	38,6	1	50	1	25	3	42,86	30	34,88

Shromážděné údaje je obtížné jednoznačně vysvětlit, s výjimkou některých dílčích pozorování. Zajištění osob pro terénních archeologické výzkumy (technici i dělníci) jsou ze značné části zajišťováni externě s výjimkou univerzit, které tímto způsobem využívají své studenty (jako součást jejich vzdělávání v archeologii). Totéž platí o základním ošetření získaných nálezů (tj. očištění a základní evidence nálezů), které je také součástí studia.

V některých případech odpovídá vysoké procento zajištění konkrétní činnosti vývoji ve společnosti v posledních letech. Platí to pro složitější geodetické práce, objednávané u specializovaných firem. Totéž lze konstatovat u právní problematiky (díky stále komplikovanější legislativě a vztahům s různorodými institucemi a firmami) a u překladatelské činnosti (jejíž objem neustále narůstá).

Některé činnosti zajišťují archeologické instituce navzájem (zčásti geofyzikální průzkum; letecká archeologie; získávání a vyhodnocení ekofaktů). Překvapuje vysoké procento zajištění konzervace nálezů u muzeí (zde by to měla být součástí základní činnosti muzea, obtížně však realizovatelná v případě malých muzeí) nebo velké procento zvnějšku zajišťovaných stavebně historických průzkumů u organizací památkové péče (i zde je to jedna ze základních činností těchto pracovišť).

Pro detailnější rozbor této problematiky by musel být vypracován mnohem podrobnější dotazník.

11. 5. Předpoklad zajištění některé z těchto činností vlastními pracovníky.

	Ano	%	Ne	%	Nevím	%
Památková péče	4	26,67	8	53,33	3	20
Univerzita	1	33,33	2	66,67	0	0
Akademie	1	50	1	50	0	0
Muzea	10	19,61	31	60,78	10	19,61
Soukromý	6	100	0	0	0	0
celkem	22	28,57	42	54,55	13	16,88

Poznámka: údaj nevyplnila 1 instituce památkové péče, 6 muzeí, 1 univerzita a 1 soukromý zřizovatel.

11. 6. Plán prioritního zajištění některé z těchto činností v během nejbližších dvou let.

	Ano	%	Ne	%	Nevím	%
Památková péče	4	26,67	7	46,66	4	26,67
Univerzita	1	33,33	2	66,67	0	0
Akademie	1	50	1	50	0	0
Muzea	12	23,53	33	64,71	6	11,76
Soukromý	6	85,71	1	14,29	0	0
celkem	24	30,77	44	56,41	10	12,82

Poznámka: údaj nevyplnila 1 instituce památkové péče, 6 muzeí a 1 univerzita.

Obě tabulky dávají nahlédnout do plánů rozvoje jednotlivých institucí, rozdělených podle převažující činnosti. Zdá se, že nejvíce další rozvoj plánují instituce, zřizované soukromě a archeologické ústavy Akademie věd ČR (při čemž archeologické ústavy již nyní zajišťují rozsáhlou škálu činností spjatých s archeologií). V případě soukromě zřizovaných organizací je to v souladu s jejich optimistickým výhledem, který se projevil v údajích o nárůstu pracovníků v nejbližších třech letech (tabulky 9.1. a 9.2). Podrobnější údaje by mohl přinést pouze detailněji strukturovaný dotazník.

12. Mzdy a platy v archeologii.

V rámci projektu byla také shromažďována data o platech a mzdách v archeologii. Uvedený údaj je považován za citlivý. Proto také počet organizací a osob neodpovídá počtům ve výše uvedených tabulkách, protože část respondentů údaj o výši mzdy nevyplnila a malá část respondentů vyplnila způsobem, který neumožnil odvodit požadované údaje.

V souladu s obvyklou praxí jsou uvádějí shromažďované údaje tzv. hrubou mzdu, čili částku, kterou zaměstnanec obdrží od zaměstnavatele, ale ještě z ní odvádí část na sociální a zdravotní pojištění a platí z ní daně. Uvedena není částka, kterou za zaměstnance odvádí státu zaměstnavatel (až dalších 39%). Podle požadavku zadavatele byly částky přepočteny na roční mzdu.

12. 1. Přehled průměrných ročních mezd v archeologii.

Typ instituce	Počet	Archeologové		Technické síly		Ostatní odborní a vědeckí pracovníci	
		Roční mzda	Počet osob	Roční mzda	Počet osob	Roční mzda	Počet osob
Muzea – Čechy	36	201593,-	79	180865,-	43	218307,-	3
Muzea – Morava a Slezsko	11	281842,-	26	205450,-	14	200000,-	1
Soukromé instituce	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
University	4	305307,-	26	276000,-	7	-	-
ÚAPP	2	244640,-	25	150818,-	22	-	-
NPÚ	11	299344,-	44	173077,-	40	192000,-	2
ARÚ AV ČR, Praha, v.v.i.	1	342318,-	44	174714,-	56	299727,-	11
ARÚ AV ČR, Brno, v.v.i.	1	391125,-	24	227000,-	23	-	-
	71		285		254		24

Typ instituce	Počet	Archeologové		Technické síly		Ostatní odborní a vědeckí pracovníci	
		Roční mzda	Počet osob	Roční mzda	Počet osob	Roční mzda	Počet osob
Muzea a ÚAPP	49	225929,-	130	176854,-	79	213730,-	4
Soukromé instituce	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
University	4	305307,-	26	276000,-	7	-	-
NPÚ	11	299344,-	44	173077,-	40	192000,-	2
ARÚ Praha + Brno	2	359544,-	68	189937,-	79	299727,-	11
	71		285		254		24

Typ instituce	Počet	Archeologové		Technické síly		Ostatní odborní a vědečtí pracovníci	
		Roční mzda	Počet osob	Roční mzda	Počet osob	Roční mzda	Počet osob
Komerční instituce	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
Ostatní instituce	66	279585,-	268	184544,-	205	266819,-	17
	71		285		254		24

12. 2. Roční mzdy základních kategorií pracovníků.

	Počet	Roční mzda	Měsíční mzda
Archeologové	285	279290,-	23274,-
Technické síly	254	191279,-	15939,-
Ostatní odborní a vědečtí pracovníci	24	253247,-	21104,-
Všichni	563	238469,-	19872,-

Údaje o platech a mzdách dokládají několik obecně známých skutečností, z nichž ta základní zahrnuje sdělení, že mzdy a platy v archeologii neodpovídají skutečnosti, že téměř všichni archeologové (98,4%) a většina osob, pracujících v archeologii (59,16%) má vysokoškolské vzdělání. Průměrnou mzdu přesahuje pouze kategorie „archeolog“. Ostatní kategorie (ostatní odborní a vědečtí pracovníci a technické síly) se pohybují pod průměrnou mzdou, při čemž v kategorii „ostatních odborných a vědeckých pracovníků“ nacházíme pouze osoby s vysokoškolským vzděláním. Shrňme-li všechny pracovníky dohromady, klesne uváděná průměrná mzda také pod celostátní průměr.

Podrobnější posouzení ukazuje, že průměrné mzdy nedosahuje převážná většina archeologů pracujících v institucích zřizovaných obcemi či kraji. Nejvyšší průměrné mzdy se objevují na univerzitách a v Akademii věd ČR. Průměrnou mzdu přesahují také soukromě zřizované instituce.

Celkově považujeme zjištěnou situaci ve mzdách a platech za alarmující a neodpovídající jak kvalifikaci, kterou musí osoby, pracující v archeologii, dosahovat, tak i skutečnosti, že často pracující a zabezpečují péči o předměty nevyčísitelné hodnoty. Lze říci, že se dosud nepodařilo změnit ve společnosti chápání archeologie od pojetí poplatného době před rokem 1989.

Jistou úlohu sehrává i fakt, že údaje o mzdách a platech jsou obtížně dostupné a považované za citlivá či velmi osobní data (jak ukázaly i některé nevyplněné dotazníky s připojeným právě uvedeným zdůvodněním). Bez kvalifikovaných údajů však nelze usilovat o změnu.

Na závěr této části je připojena tabulka, jejíž zadání bylo společné pro všechny zúčastněné země. Doplněn je přepočítaný na měsíční mzdy, v našem prostředí nejobvyklejší.

12. 3. Průměrná mzda v archeologii v porovnání s jinými kategoriemi pracovníků.

Země	Česká republika, CZ	
Základní členění	Čechy, Morava + Slezsko	
Centrální či diverzifikovaný systém	Smišený systém, posilování pravomocí krajů	
Měna	Česká koruna (CZK)	
Kurz k euru (€)	€ 1.00 = CZK 29.03 (k 02/01/06) Nebo 1.00 = CZK 27.53 (k 02/01/07), zdroj: ECB data	

Průměrný roční plat	260304,- CZK (rok 2007 – všichni zaměstnanci), zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz) – roční hrubá mzda	Tj. měsíčně: 21692,-
Průměrný roční plat ve srovnatelných kategoriích zaměstnanců	273864,- CZK (rok 2006 – zaměstnanci ve vědě a výzkumu), zdroj: www.businessinfo.cz – roční hrubá mzda	Tj. měsíčně: 22822,-
	379836,- CZK (rok 2006 – pouze vědci a výzkumníci), zdroj: www.businessinfo.cz – roční hrubá mzda	Tj. měsíčně: 31653,-
	233148,- CZK (rok 2007 – zaměstnanci ve školství), zdroj: Český statistický úřad (www.czso.cz) – roční hrubá mzda (1)	Tj. měsíčně: 19429,-
	418032,- CZK (rok 2007 – výzkumníci v AV ČR), zdroj: AV ČR, osobní sdělení – roční hrubá mzda (4)	Tj. měsíčně: 34836,-
Průměrný roční plat archeologa (2)	279290,- CZK (rok 2007), zdroj: Discovering – roční hrubá mzda	Tj. měsíčně: 23274,-
Průměrný roční plat "osoby pracující v archeologii" (3)	238469,- CZK (rok 2007), zdroj: Discovering – roční hrubá mzda	Tj. měsíčně: 19872,-
Obvyklé uvádění výše mzdy/platu?	Hrubá měsíční	

Notes:

- (1) - Zaměstnanci ve vědě a výzkumu jsou ve statistikách Českého statistického úřadu zahrnuti v kategorii „Vzdělávání“.
- (2) – Zahrnuje 285 osob
- (3) – Zahrnuje 563 osoby
- (4) – E-mailová komunikace, údaj bude oficiálně zveřejněn ve výroční zprávě. Zahrnuje 4258 osob

Příloha 1 – seznam obeslaných institucí

Archaia Brno, o.p.s.
Archaia Brno, o.p.s., pracoviště Jihlava
Archaia Olomouc, o.p.s.
Archaia Praha, o.s.
Archaia Praha, o. p.s.
Archeologická služba, s.r.o., Hradec Králové
Archeologické centrum Olomouc
Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.
Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i.
Archeologický ústav FF JČU, České Budějovice

ArcheoPro, o. p. s., Praha
Archeos, Prachatice
České muzeum stříbra Kutná Hora
Český egyptologický ústav Filosofické fakulty Univerzity Karlovy Praha
Galerie antické umění, Hostinné
Hornické muzeum Příbram
Husitské muzeum v Táboře
Jan Osina, archeologické práce, Olomouc
Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Katedra archeologie FHS ZČU v Plzni
Katedra historie, Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity Brno
Katedra praktické a experimentální archeologie FHS UHK Hradec Králové
Krajské muzeum Cheb
Krajské muzeum Karlovy Vary
Krajské vlastivědné muzeum Nový Jičín
Labrys, o.p.s., Praha
Magistrát hlavního města Prahy, odbor památkové péče
Masarykovo muzeum v Hodoníně
Melicharovo vlastivědné muzeum, Unhošť

Městské muzeum, Bystřice nad Pernštejnem
Městské muzeum a galerie, Břeclav
Městské muzeum a galerie, Hranice na Moravě
Městské muzeum Antonína Sovy v Pacově
Městské muzeum v Čelákovcích
Milevské muzeum, Milevsko
Moravské zemské muzeum, Archeologický ústav, Brno
Moravské zemské muzeum, Anthropolos, Brno
Muzeum a galerie Knížecí dům, Moravský Krumlov
Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Muzeum antického sochařství a architektury, Litomyšl
Muzeum Beskyd, Frýdek-Místek
Muzeum Boskovicka, Boskovice
Muzeum Brněnska, Šlapanice
Muzeum Českého krasu v Berouně
Muzeum Českého lesa v Tachově
Muzeum Českého ráje v Turnově
Muzeum hlavního města Prahy

Muzeum Chodska v Domažlicích
Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín

Muzeum Jindřichohradecka, Jindřichův Hradec
Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích
Muzeum Komenského, Přerov
Muzeum Kroměřížska, Kroměříž
Muzeum města Brna
Muzeum města Ústí nad Labem
Muzeum Mladoboleslavska, Mladá Boleslav
Muzeum Podblanicka, Benešov u Prahy
Muzeum Podkrkonoší Trutnov
Muzeum Prostějovska, Prostějov

Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně
Muzeum středního Pootaví, Strakonice
Muzeum Těšínska, Český Těšín
Muzeum T. G. Masaryka Rakovník
Muzeum východních Čech, Hradec Králové
Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod
Muzeum Vysočiny Jihlava
Muzeum Vysočiny Pelhřimov
Muzeum Vysočiny Třebíč
Muzeum Vyškovska, Vyškov

Národní muzeum, oddělení klasické archeologie, Praha
Národní muzeum, oddělení prehistorie a protohistorie, Praha
Národní muzeum, oddělení starších českých dějin, Praha
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Liberci
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Lokti

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Plzni
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem
Národní památkový ústav, ústřední pracoviště (Brno)
Národní památkový ústav, ústřední pracoviště (Praha)
Národní technické muzeum, Praha
Oblastní muzeum Praha – východ, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav
Oblastní muzeum v Děčíně

Oblastní muzeum v Chomutově
Oblastní muzeum v Litoměřicích
Oblastní muzeum v Lounech
Okresní vlastivědné muzeum v Šumperku
Orlické muzeum v Chocni
Ostravské muzeum, Ostrava
Paleolit_LAB, Praha
Podřipské muzeum Roudnice nad Labem

Polabské muzeum Poděbrady
Prachatické muzeum, Prachatice

Prácheňské muzeum v Písku
Regionální muzeum a galerie Jičín
Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci
Regionální muzeum Litomyšl
Regionální muzeum Mělník
Regionální muzeum Mikulov
Regionální muzeum Náchod
Regionální muzeum v Českém Krumlově
Regionální muzeum v Chrudimi
Regionální muzeum v Kolíně

Regionální muzeum v Teplicích
Regionální muzeum Vysoké Mýto
Severočeské muzeum v Liberci
Sládečkově vlastivědné muzeum v Kladně
Slezské zemské muzeum, Opava
Slovácké muzeum, Uherské Hradiště
Správa KRNAP – Krkonošské muzeum Vrchlabí
Správa Pražského hradu – oddělení uměleckých sbírek, Praha
Stylus, služby pro vědu a výzkum, v.o.s., Zdice
Středočeské muzeum Rožtoky u Prahy

Technické muzeum, Brno
Ústav antropologie, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity Brno
Ústav archeologické památkové péče Brno
Ústav archeologické památkové péče středních Čech, Praha
Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech Most
Ústav archeologie a muzeologie FF MU Brno
Ústav historie a muzeologie – Archeologický seminář FPF SU Opava
Ústav pro klasickou archeologii FF UK Praha
Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF UK Praha
Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě
Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech
Vlastivědné muzeum Jesenicka, Jeseník
Vlastivědné muzeum, Olomouc
Východočeské muzeum v Pardubicích
Západočeské muzeum v Plzni
Z.I.P. o.p.s. Plzeň

Příloha 2 - dotazník

Discovering the archaeologists of Europe - Zkoumání evropské archeologické komunity

(Dotazník 1 - organizace)

Dotazník byl vypracován kvůli shromáždění informací o archeologických organizacích a archeolozích, tvořících archeologickou komunitu v České republice jako součásti evropské archeologické komunity. Vyplňte, prosím, dotazník ke stavu, který platil pro Vaši organizaci k datu 10. ledna 2007.

1. Zřizovatel a hlavní oblast činnosti:

Označte, prosím, pouze jednu možnost, nejlépe odpovídající charakteru a struktuře Vaší organizace

	Hlavní oblast činnosti	Terénní výzkum a s ním spojené činnosti	Archeologická památková péče	Muzejní činnost (péče o sbírky, výstavy apod.)	Výchova a vzdělávání	Technické, organizační služby, speciální analýzy
Zřizovatel	Státní instituce nebo její část					
	Krajská instituce nebo její část					
	Městská/obecní instituce nebo její část					
	Univerzita					
	Tzv. privátní instituce (o.s.; o.p.s. aj.)					
	Jiná forma					

2. Geografické vymezení činnosti:

Označte, prosím, všechny regiony, na něž se vztahuje Vaše činnost (případně Vaše dohoda s archeologickým ústavem).

Celé Čechy		Praha	
Cela Morava a Slezsko		Hradecký	
Jihočeský		Pardubický	
Plzeňský		Vysočina	
Karlovarský		Jihomoravský	
Ústecký		Zlínský	
Liberecký		Olomoucký	
Středočeský		Moravskoslezský	

3. Počet pracovníků:

Napište, prosím, kolik pracovníků pracovalo ve Vaší organizaci k výše uvedenému datu. Počet zaměstnanců zahrnuje i krátkodobě zaměstnané osoby (dohoda o pracovní činnosti, dohoda o provedení práce).

	Počet osob
Archeolog	
Jiný odborný/vědecký pracovník	
Technické síly	
Ostatní	
C e l k e m	

Měnil se počet osob v jednotlivých kategoriích během uplynulého roku (tj. v období 10. 1. 2006 – 10. 1. 2007)? Pokud ano, vyznačte minimální a maximální počet osob celkově i v jednotlivých kategoriích.

	Minimum	Maximum
Archeolog		
Technické síly		
Ostatní		
C e l k e m		

4. Vývoj počtu zaměstnanců.

Vyplňte, prosím, změny v počtu zaměstnanců (přepočtený na „úplné osoby“) v minulosti a očekávaný vývoj v nejbližší budoucnosti. Počty zahrnují i krátkodobé pracovní poměry (dohoda o pracovní činnosti, dohoda o provedení práce).

	Více		Stejně		Méně		Nevím
Archeolog v roce 2006							
Ostatní zaměstnanci v roce 2006							
Archeolog v roce 2004							
Ostatní zaměstnanci v roce 2004							
Archeolog v roce 2002							
Ostatní zaměstnanci v roce 2002							
Archeolog v roce 2008							
Ostatní zaměstnanci v roce 2008							
Archeolog v roce 2010							
Ostatní zaměstnanci v roce 2010							

5. Výchova a vzdělávání zaměstnanců.

a) Poskytujete zaměstnancům speciální školení v souvislosti s jejich prací?

	Ano	Ne	Nevím
Základní terénní techniky			
Základní terénní dokumentace			
Základní geodetické práce			
Práce s počítačem			
Fotografické práce			
Ošetření archeologického materiálu			
Sběr ekofaktů			
Konzervace nálezů			
Cizí jazyky			

b) Považujete úroveň školení/vzdělání, s nímž pracovníci nastupují, za odpovídající současným potřebám

Ano / Ne / Nevím

zaškrtněte odpovídající variantu

c) Zajišťujete převážnou část činností souvisejících s archeologickým výzkumem jeho zpracováním vlastní činností ?

	Ano	Ne	Nevím
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum - technici			
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum – dělníci			
Terénní dokumentace			
Geodetické práce			
Fotodokumentace			
Základní ošetření arch. materiálu			
Konzervace nálezů			
Geofyzikální a jiný nedestruktivní průzkum			
Letecká archeologie			
Archivní rešerše			
Stavebně historický průzkum			
Získávání a vyhodnocení ekofaktů			
Depozitární činnost			
Výstavní a přednášková činnost			
Jiné (uveďte konkrétně)			

d) Spolupracuje Vaše instituce s jinými institucemi/pracovníky, kteří poskytují služby v oblastech souvisejících s archeologickou činností, které sami neprovádíte?

	Ano	Ne	Nevím
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum - technici			
Zajištění pracovníků pro terénní výzkum – dělníci			
Terénní dokumentace			
Geodetické práce			
Fotodokumentace			
Základní ošetření arch. materiálu			
Konzervace nálezů			
Geofyzikální a jiný nedestruktivní průzkum			
Letecká archeologie			
Archivní rešerše			
Stavebně historický průzkum			
Získávání a vyhodnocení ekofaktů			
Depozitární činnost			
Výstavní a přednášková činnost			
Management archeologického výzkumu			
Personalistika			
Ekonomická problematika			
Informační technologie			
Právní problematika			
Překlady a tlumočení			
Spolupráce s médii/popularizace			
Jiné (uved'te konkrétně)			

e) Uvažujete o tom, že v některé z těchto činností zaměstnáte vlastní pracovníky?

Ano / Ne / Nevím *zaškrtněte odpovídající variantu*

f) Považujete zajištění vlastních pracovníků pro některou těchto činností za prioritní (v nejbližších 2 letech) ?

Ano / Ne / Nevím *zaškrtněte odpovídající variantu*

Dotazník 2 – pracovní pozice/zařazení

Vyplňte, prosím, dotazník pro každý druh pracovní pozice ve Vaší instituci (např. odborný pracovník, vědecký pracovník, konzervátor, dokumentátor aj.), která souvisí s Vašimi archeologickými aktivitami (v případě potřeby nakopírujte na odpovídající počet exemplářů).

1. a) Název pracovní pozice:

b) Počet pracovníků na této pozici:

Označte, prosím, převažující typ pracovní činnosti (vždy jen jednu možnost) pro tuto pracovní pozici.

2.	Počet osob
Archeolog – terénní výzkum	
Archeolog – archeologická památková péče	
Archeolog – muzejní činnost (správa sbírek, výstavní činnost apod.)	
Archeolog – pedagogická činnost	
Terénní technik	
Dokumentátor	
Konzervátor	
Správa sbírek	
Analýzy a měření	
Geodetické práce	

3. Počet osob v pracovní pozici podle věku a pohlaví.

Věková kategorie	Muži	Ženy
do 20 let		
20-29 let		
30-39 let		
40-49 let		
50-59 let		
60 a více		

4. Platy/mzdy v ročním vyjádření (v tisících).

		Částka					Částka
Plat/mzda	Minimum		Příplatky (osobní ohodnocení, za vedení apod.)	Ano	Minimum		
	Maximum			Ne	Maximum		
	Průměr				Průměr		

5. Pracovní doba (počet hodin/týden)

		Počet osob
Plný úvazek		
Částečný úvazek	> 20 hod/týden	
	< 20 hod/týden	

6. Jsou zaměstnanci na této pozici zaměstnáni na dobu určitou nebo neurčitou?

	Počet osob
Doba neurčitá	

Doba určitá	Pracovní smlouva	
	Dohoda o pracovní činnosti	
	Dohoda o provedení práce	

7. Byla tato pracovní pozice během posledního roku neobsazena? **Ano / Ne**

Jak dlouho? **Méně než 6 měsíců / Více než 6 měsíců**

Je obtížné získat pracovníka pro tuto pozici? **Ano / Ne**

Zaškrtněte odpovídající možnost.

8. Jakou kvalifikaci mají pracovníci zařazení na této pozici?

Vysokoškolské		Počet osob
	Bc.	
	Mgr., PhDr., RNDr., ing. (nebo jiný ekvivalent)	
	PhD., Dr., CSc. (nebo jiný ekvivalent)	
	DrSc.	
	Doc., Prof.	
Středoškolské		
Základní		

9. Zaměstnáváte na této pozici pracovníky ze zahraničí?

	Počet osob
Česká republika	
Slovensko	
Polsko	
Jiné	

10. Zaměstnáváte na této pozici osoby se změněnou pracovní schopností?

Ano / Ne v případě, že ano, uveďte počet osob:

Příloha 3. Názvy pracovních pozic, na nichž pracují archeologové a další pracovníci v archeologii.

Archeolog:

Archeolog
Archeolog - kurátor
Archeolog – kurátor sbírky
Archeolog – odborný pracovník
Archeolog – památkář
Archeolog – památková péče
Asistent
Docent
Doktorand
Kurátor
Kurátor – archeolog
Kurátor archeologických sbírek
Kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
Odborný asistent
Odborný pracovník
Odborný pracovník – archeolog
Odborný pracovník vědy a výzkumu
Postdoktorand
Profesor
Ředitel
Samostatný výzkumný pracovník – kurátor
Technický pracovník
Vědecký asistent
Vědecký pracovník
Vědecký pracovník – vysokoškolský učitel
Vedoucí muzea
Vedoucí vědecký pracovník

Ostatní odborný/vědecký pracovník:

Analýzy a měření
Antropolog
Archivář
Environmentální specialista
Historik
Informatik
Konzervátor
Kurátor archeologických sbírek
Odborný pracovník vědy a výzkumu
Osteolog
Památkář
Správce depozitáře
Vědecký pracovník

Technické síly:

Administrativa
Administrativní pracovník
Analytik-diagnostik
Archivář
Asistent
Asistent archeologického výzkumu

Bibliograf a katalogizátor
Dělník
Dokumentátor
Dokumentátor archeologických výzkumů
Dokumentátor - geodet
Dokumentátor - kreslič
Dokumentátor - laborant
Fotograf
Geodet
Hlavní dokumentátor – správce depozitáře
Kartograf
Knihovník
Konzervátor
Konzervátor – keramik
Konzervátor - restaurátor
Kopáč
Kreslič
Laborant
Laboratorní specialista
Lektor
Odborný pracovník
Odborný pracovník středoškolák/vysokoškolák
Pomocný laborant
Pracovník archeologického výzkumu
Restaurátor
Restaurátor - konzervátor
Specialista
Specialista archeologického výzkumu
Správa sbírek
Správce depozitářů
Správce sbírek
Technický pracovník
Technik
Technik – dokumentátor
Technik – specialista
Technik – terénní výzkum
Terénní specialista
Terénní technik
Terénní technik - dokumentátor
Vedoucí laboratoře
Vedoucí technik

Discovering the Archaeologists of Europe – Researching the European Archaeological Community.

Czech Republic – National Report.

1. Introduction.

This National Report has been created as part of a joint project „Discovering the archaeologists of Europe“, with participation of 12 EU member states (Belgium, Czech Republic, Ireland, Cyprus, Hungary, Germany, the Netherlands, Austria, Greece, Slovakia, Slovenia, Great Britain). The goal of the project was to gather data comparable between different countries, and also garner a basic understanding of the composition and of the state of the archaeological community in a large section of Europe. The inspiration for this effort was a similar project that run in the 2002 – 2003 period in Great Britain (Aitchison, K. – Edwards, R., *Archaeology Labour Market Intelligence: Profiling the Profession 2002/03*, Reading 2003), and an even older project from 1997 – 1998, also from Great Britain. Our project took place from October 2006 until September 2008.

2. 1. An archaeologist.

A person may work as an archaeologist in the Czech Republic if they have completed a university degree in social sciences focused on archaeology (pre-historic, mediaeval, classical archaeology, Egyptology), at least to a Master's Degree level (Mgr. title).

In situations that involve field research, the organization that employs an archaeologist must fulfill additional conditions. A license to conduct field research is issued by the Ministry of Culture of the Czech Republic. The basic condition for obtaining this permit is an approval of the Academy of Sciences of the Czech Republic, with which the organization must subsequently sign a contract outlining the scope and the conditions for performing this research (§21, subpar. 2 of the Law on Protecting Historical Monuments No 20/87 Coll.). In practice, these contracts would be concluded with the Institutes of Archaeology in Prague and in Brno.

From the law stem further obligations imposed on archaeologists, as well as on the organizations where they work. These conditions include having sufficient laboratory equipment to treat archaeological finds, having the space necessary for scientific study, for documenting archaeological finds, and for at least temporary storage of moveable archaeological finds. Moreover, archaeologists who are the professional guarantors of the archaeological activities of the given organization must have at least two years of specialized experience (§21, subpar. 3 of the Law on Protecting Historical Monuments No 20/87 Coll., as amended). They must also submit a report on each archaeological research project announcing its commencement, and a detailed report outlining its results. Both of these documents are filed at the central archaeological archive administered by the Institutes of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic in Prague and in Brno.

Some types of archaeological research (for instance field walking) may also be conducted by persons without formal archaeological education as a hobby. The condition for engaging in such activities is the willingness to cooperate with one of the organizations authorized to conduct archaeological research, which will offer the person scientific guidance and guarantee.

Any violations of the above-outlined conditions may result in sanctions according to the Law on Protecting Historical Monuments, and according to the Czech Republic's penal code.

2. 2. Archaeology and archaeologists in the Czech Republic.

Archaeology is a well-established scientific discipline in the Czech Republic. Its origins can be traced back to museum environment (The Archaeological Union of the National Museum Society, founded in 1841). University education in this discipline has been offered since 1850 (Charles University in Prague). From 1989, the discipline has been undergoing significant changes (just as the rest of the Czech society), which we will attempt to summarize briefly.

Before we begin, though, we must include several opening remarks.

The basic framework for archaeology, and particularly for archaeological field research, is set by the Law on Protecting Historical Monuments. The first such law in the then-Czechoslovak Republic was adopted in 1958. A new law, modifying some of the basic principles of historical monument preservation, and also containing provisions on preserving immovable and movable archaeological finds, was adopted in 1987. Even back then, the law contained provisions for legal entities to cover the costs of archaeological research. These provisions were broadened in 1992 to include an obligation to cover the cost of research by an investor of any project constructed for commercial purposes. At the moment, a brand new Law on Protecting Historical Monuments is being drafted, intended to reflect the wholly different social and legal environment in the Czech Republic.

The consequence of the 1987 and 1992 legislation is the fact that the bulk of financial resources in archaeology stem from projects paid for by investors, i.e. from rescue archaeological research.

An ever increasing influence on archaeology is exerted by the fact that the Czech Republic is divided into 14 geographical regions („regions“), delimited within the context of the historical Czech lands (Bohemia, Moravia, Silesia). A change in government authorities, and the transfer of such authorities to the regions means that the bulk of institutions that employ archaeologists are now founded by regions, and that archaeological finds predominantly become property of said regions. By the same token, decision-making in the matters of historic monument preservation, as well as the practical implementation of archaeological monuments preservation is to a greater and greater extent being transferred to the regions.

Archaeologists work for organizations that can be divided into five groups:

The basic institutions entrusted by law to care for archaeological monuments, and also the top scientific institutions, are the Institutes of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic (in Prague – responsible for Bohemia, in Brno – responsible for Moravia and Silesia). Both Institutes employ roughly one-sixth of all professional archaeologists. Both Institutes of Archaeology are state institutions that enjoy special standing. Documentation from archaeological research of all institutions engaged in such research must be preserved in the archives of both Institutes, per current legislation.

Historical monuments that enjoy state protection that stems from the above-cited legislation and are recorded in the Central Registry of Cultural Landmarks of the Czech Republic are in the specialized care of the National Institute for the Preservation of Historical Monuments, which is subordinate to the Ministry of Culture of the Czech Republic. The National Institute for Preserving Historical Monuments has several regional offices, roughly corresponding to the regional division of the Czech Republic (in 2007, the Institute had 12 regional offices and one central office). In 2008, a reorganization began, intended to align the structure of the National Institute with the country's regional structure. Departments of archaeology of the Institute Preserving Historical Monuments are entrusted with administrative care (record-keeping, documenting current state, defining terms and conditions in cases of structural alterations) for monuments and for protected areas in evidence (for instance historical towns). They take an immediate care of some of the real-estate monuments

owned by the state (i.e. castles and chateaus). If they conduct archaeological research at all, it is most frequently in situations related directly to the monuments they care for. The most extensive rescue research traditionally happens in the offices in Prague and in Olomouc.

Other archaeologists work for regional or for city museums. This network of archaeologists originated in the second half of the 19th century, and its structure has eventually aligned itself with the organizational structure of the state administration in the 1960s. We may also include the main country museums in this group (the National Museum in Prague, the Moravian Museum in Brno, the Silesian Museum in Opava, Technical Museums), even though they actually are state institutions. Museum founded by regions or by municipalities come in close second. They include approximately 100 institutions. Usually, they employ a group of one to three archaeologists. The status of these museums derives from their relationship to the regional or local authorities. Archaeologists in these institutions engage mostly in excavations financed by investors. A significant part of their work is the care for archaeological finds gathered during their own research, or received from other institutions. The Law on Protecting Historical Monuments currently being prepared intends to emphasize this aspect of their activities to a much greater degree.

An increasing number of archaeologists works for universities, as their numbers have grown significantly over the course of the past 10 years (prior to 1990 – two universities educating archaeologists – Brno, Prague; in 2006 – six universities – Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Opava, Pilsen, Prague; two others /Olomouc, Pardubice/ became accredited to teach archaeology in the second half of 2007). Archaeological education, which is one of the key conditions for obtaining a license to engage in research, may be earned by studying prehistoric archaeology, mediaeval archaeology, classical archaeology and Egyptology. The numbers of archaeology students have grown tremendously (from a few dozen in 1989 to several hundreds today), but only a minority of these students stay to work in the field after completing their degrees (estimated one quarter – but no exact data are available).

A new phenomenon occurring after 1990 are private (commercial) archaeological firms that conduct archaeological research especially at large commercial construction projects, which are frequently represented in places with intense construction activities (Prague, Brno, Pilsen). The first one of these firms was founded in 1991 and obtained a license to engage in archaeological research in 1993 (Archaia Prague). At the moment, there are approximately 10 of these companies active in the Czech Republic (with an authorization from the Ministry of Culture, and with a contract with the Academy of Sciences of the Czech Republic). Their prevalent legal form is the so-called “company for public benefit”. Such company would perform rescue archaeological research not-for-profit (i.e. only to cover its costs). We can include companies that supply trained diggers / archaeology manual workers, technicians / record keepers, and technical equipment needed for archaeological research in this group, but these firms don't actually have the authorization to conduct research projects independently (the first one of these was established in 1993). They only participate in archaeological field research in collaboration with institutions that do own the relevant license.

3. Institutions we asked to participate in this survey.

Based on a database of institutions we had prepared that was founded on available lists of archaeologists and on an overview of the contracts concluded between the Academy of Sciences and authorized organizations, we sent our questionnaire to 136 institutions or to their parts. Some of the larger institutions are divided organizationally into smaller components (regional offices, departments). In an effort to obtain the most accurate data, we sent our questionnaire to all of these components (National Institute for the Preservation of Historical

Monuments, National Museum, West Bohemian Museum). 88 of these institutions actually responded. We were able to process data from 86 institutions. In two cases, there were no archaeologists working at the institutions as of the date when the data was collected (unlike in the past), and there was no functional department of archaeology or a department administering collections of archaeological finds. The as-of date, to which all of the collected data relates, was set as January 10, 2007. The date we selected guaranteed that the data would include workers employed for a specified contractual period (based on a work contract, or on *locatio operis*), as these contracts are typically entered into at the beginning of the calendar year, but not short-term (seasonal) workers (for instance workers employed in field research that takes place in summer months).

The list of institutions that received our questionnaire is included in Appendix 1 of this report

– *Appendix 1* (list of institutions)

The questionnaire consisted of two parts. In the first part, we surveyed basic data on the institution we approached. In the second part, we shifted our attention to the different categories (job titles or work assignments) of the persons working at the chosen institution in the discipline of archaeology.

– *Appendix 2* (questionnaire)

When processing the data, we counted each institution as one item, with two exceptions. The National Institute for the Preservation of Historical Monuments originally consisted of one central office and several regional offices (now referred to as „territorial offices“), regarded as independent units. Following the most recent reorganization, a centralized institution was created, where each of the territorial offices is considered to be a branch. In practical matters, territorial offices maintain a great degree of independence and the unification still hasn't bridged the considerable differences between them (namely in the proportion of archaeology in their activities). Similarly, we counted the two offices of the National Museum as two separate items (other offices did not respond). Conversely, the significant West Bohemian Museum sent its responses in one questionnaire, and we therefore worked with this data as if it were one item.

Contemporary archaeological institutions have three basic founders/sponsors: state – region – municipality. This aspect is one of the basic distinguishing characteristics between them. At the same time, the state acts as a founder of many very diverse institutions. In order to enable comparison with other national reports, we excluded universities and the Institutes of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic, which are also sponsored by the state, as separate items. Some duality remains in the „museums“ and „monument preservation“ categories. In both of these areas, the state and the regions play a significant role, a fact that we have to be mindful of when evaluating these items.

Besides being the sponsor of the Academy of Sciences of the Czech Republic, the state acts as the founder of the largest specialized institution engaged in historic monument preservation (the National Institute for the Preservation of Historical Monuments), as well as of the biggest museums. Regions sponsor most museums, but also some of the institutions engaged primarily in conducting rescue archaeological research (for instance the Institutes for the Preservation of Archaeology Monuments). All regions also administer offices of executive historic monument preservation. Archaeologists only rarely work for these offices (for the time being?), for instance in Prague. In our report, municipalities (cities) only act as sponsors of museums. Most municipal offices also administer departments of executive historic monument preservation. Persons who have earned a degree in archaeology usually don't work

for these offices (for now?). We must highlight the unique position of the capital city of Prague, which functions both as a municipality and as a region. All institutions founded by the capital city of Prague therefore enjoy the status of an institution sponsored by a region.

The 86 positive responses (completed questionnaires) we received include all of the basic types of institutions that employ archaeologists. Museums are most frequently represented (57 museums in total, sponsored by the state, regions as well as municipalities). Specifically, municipalities act as sponsors in six of the cases, a figure we consider to be the lowest limit for any statistical evaluation of the data for this group. Among museums sponsored by the state, we see almost all of the significant institutions. And when it comes to historic monument preservation, these institutions are represented almost completely. Private (commercial) institutions are also present in numbers we consider to be statistically significant. Institutions and offices that operate in Moravia are represented less frequently than those in Bohemia.

Universities constitute the most problematic group. We received a complete response only from two of the four newly established universities. Other two questionnaires arrived from universities where archaeology isn't the main discipline of interest, and where the field is represented by only one person each. The fact that we are missing data from the largest departments where archaeology is taught (Brno, Opava, three departments in Prague) means that the data we are working with in this group is not statistically meaningful.

When evaluating the data, we classified each organization in two different ways.

First, we grouped the organizations by prevalent activity that stems from their position within the field of archaeology (historic monument preservation – museum activities – universities – academy of sciences – private/commercial organizations). We then divided these organizations by sponsor / founder (i.e. state, region, municipality, private). Within state institutions, we separated out the Academy of Sciences as well as universities.

5. 1. How many people work in archaeology.

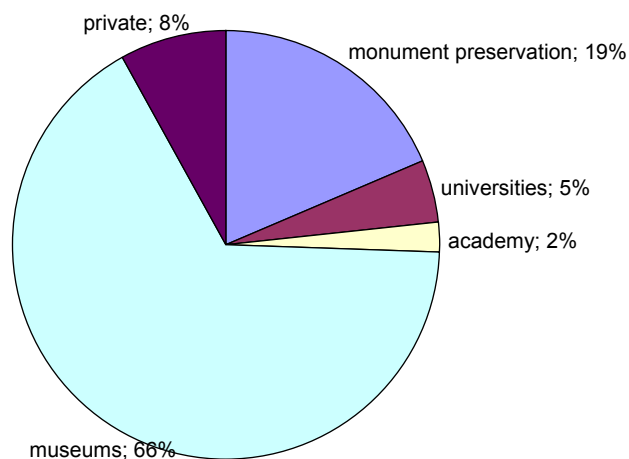
The basic goal of this project was to determine how many persons work in archaeology. Employees were divided into three categories. First and foremost, we identified „archaeologists“ (as per the definition cited at the beginning of this report). We then identified „technical workers“ (mostly field technicians and field specialists, record-keepers, conservationists, depository managers etc. – see the complete list in Appendix 3), and „other specialists“ (persons who hold university degrees in a discipline other than archaeology, who work for archaeological institutions and process data generated from archaeological research.)

- **Appendix 3** (list of job titles)

Note: The following tables have been compiled using data from two different sources. Tables generated with data that has been mined from questionnaires are headlined in regular script. Tables generated with data from other sources are headlined in italics. Tables that combine both sources are headlined in bold script.

4.1.1. Number of persons working in archaeology (divided by prevalent activities of the employing institution)

Category	Number of organizations	Prevalent activity	Archeologists	Technical workers	Other specialists	Total count
Historical monument preservation	16	Archaeology monument preservation	74	64	3	141
Universities	4	Education	26	7	0	33
Academy of Sciences	2	Scientific tasks and related field research	68	79	12	159
Museums	57	Museum activities, collections	123	92	5	220
Commercial organizations	7	Field research	22	84	7	113
TOTAL	86		313	326	27	666

In order to obtain the most complete body of data, we gathered additional information on archaeologists and on institutions that employ them (but did not respond to our questionnaire) from other sources (address books, phone books, the Internet). We compiled this data in the following tables. Since employee classification was not always particularly clearly defined in these sources, we can only operate with the category „archaeologist“. It is impossible to determine the total number of „persons employed in archaeology“ using this method.

4. 1. 2. Number of archaeologists in institutions that did not respond to our questionnaire.

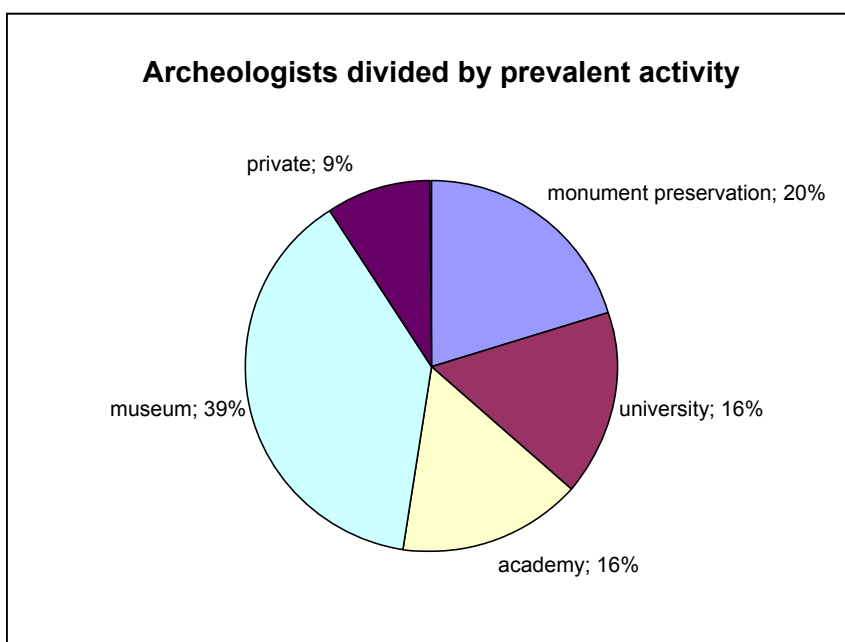
As we have already stated, only some of the institutions that are authorized to conduct archaeological research responded to our questionnaire. Since there are other sources of information available, such as various address books compiled by the Czech Archaeological Society, by the Institutes of Archaeology of the Academy of Sciences, biography publications etc., we can attempt to „derive“ some of the basic data. When doing so, we must keep in mind that this „derived“ list most likely contains a greater number of inaccuracies than the data gathered from questionnaires. Data collected on organizations that did not respond to our questionnaire are therefore shown in separate tables, or are clearly divided from the statistically more meaningful data gathered from completed questionnaires.

<i>Category</i>	<i>Number of organizations</i>	<i>Prevalent activity</i>	<i>Archeologists</i>
<i>Historical monument preservation</i>	<i>1</i>	<i>Archaeology monument preservation</i>	<i>12</i>
<i>Universities</i>	<i>7</i>	<i>Education</i>	<i>43</i>
<i>Academy of Sciences</i>	<i>-</i>	<i>Scientific tasks and related field research</i>	<i>-</i>
<i>Museums</i>	<i>28</i>	<i>Museum activities, collections</i>	<i>40</i>
<i>Commercial organizations</i>	<i>4</i>	<i>Field research</i>	<i>17</i>
<i>TOTAL</i>	<i>40</i>		<i>112</i>

Note 1: There were 10 institutions, mainly museums, where we weren't able to determine the current personnel data even using the sources cited above.

4. 1. 3. Total number of archaeologists determined using all sources (tables 4.1.1. + 4.1.2.)

Category	Number of organizations	Prevalent activity	Archeologists
Historical monument preservation	17	Archaeology monument preservation	86
Universities	11	Education	69
Academy of Sciences	2	Scientific tasks and related field research	68
Museums	85	Museum activities, collections	163
Commercial organizations	11	Field research	39
TOTAL	126		425

From a statistical standpoint, it may be possible that some of the archaeologists have been counted twice (for instance those who lecture at a university and also work for another institution). The character of the questionnaire didn't permit us to ascertain this for sure (a questionnaire addressed to individuals / archaeologists would enable this). Overall, though, we think that the number of these persons would be very small.

4. 1. 4. Number of archaeologists in each organization (by prevalent activities), categorized by what type of prevalent activity the archaeologists themselves report

Category	Number of organizations	Prevalent activity				Total count
		Field research	Monument preservation	Museum activities	Education	
Historical monument preservation	16	47	26	0	1	74
Universities	4	11	0	1	14	26
Academy of Sciences	2	57	2	2	7	68
Museums	57	44	13	66	0	123
Commercial organizations	7	19	2	1	0	22
TOTAL	86	178	43	70	22	313
In %		56,87	13,74	22,36	7,03	

4. 1. 5. Number of archaeologists in each organization by founder / sponsor

Founder / sponsor	Number of organizations	Prevalent activity				Total count
		Field research	Monument preservation	Museum activities	Education	
State	20	33	24	14	0	71
Region	47	48	10	58	1	117
Municipality	6	2	0	7	0	9
University	4	11	0	1	14	26
Academy	2	57	2	2	7	68
Private	7	19	2	1	0	22
TOTAL	86	170	38	83	22	313
In %		54,31	12,14	26,52	7,03	

We also gathered data on prevalent activities of the institutions that employ archaeologists stemming from the type of institution (i.e. university – mostly teaching and education; museum – mostly museum activities and collections management), and we compared this data with the data on the kind of prevalent activity the archaeologists themselves reported.

Reported activities didn't always fully correspond to the official job / activity description that would stem from the type of the institution. Most of the archaeologists identified „field research“ as their chief activity. However, we have to assume that particularly museum work would include a number of other aspects (i.e. collections management, exhibition activities, as well as archaeology monument preservation in the scope of the museum's competencies). „Archaeology monument preservation“ appears to be the most loosely interpreted term, in fact. It mostly seems to involve field research as well, and only in some organizations it is limited to the actual act of historical monument preservation, understood as preserving archaeological sites and related administrative tasks (issuing expert opinions on planned construction projects that would affect archaeological sites, monitoring the progress of these activities, logging new sites in the central register of historical monuments etc.), as well as preventive protection of archaeological sites and of exceptional finds, as per the Article 4 of the Convention on Preserving Archaeological Heritage (so-called Malta Convention – ETS No. 143).

4. 2. Size of archaeological offices.

4. 2. 1. Size of archaeological offices measured by the number of archaeologist who work there (categorized by founder / sponsor)

Founder / sponsor	Number of archaeologists						No. of organizations
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	More than 20	
State	4	8	2	6	0	0	20
Region	21	15	3	1	3	0	43
Municipality	4	2	0	0	0	0	6
University	2	0	0	1	1	0	4
Academy	0	0	0	0	0	2	2

Private	1	2	3	0	0	0	6
TOTAL	32	27	8	8	4	2	81
In %	39,50	33,33	9,88	9,88	4,94	2,47	

To clarify the above table, we have to add that five institutions (one state, three regional, one private) did not employ a single archaeologist as of the date of the survey, and the number of assessed institutions consequently decreased to 81. We can further illustrate the numbers in the table with specific data: The biggest state-sponsored organization (with the exception of universities and of the Academy of Sciences of the Czech Republic) employs 10 archaeologists, the largest regional organization employs 14 archaeologists, the largest municipal organization employs 3 archaeologists, and the largest private organization employs 5 archaeologists. The largest university department consists of 18 archaeologists, and the biggest academic institution employs 44 archaeologists.

If we abstracted from any division into separate geographical units, or from situations where independent offices exist within a larger unit, the two biggest institutions in Czech archaeology would be the Academy of Sciences of the Czech Republic (68 archaeologists), and the National Institute for the Preservation of Historical Monuments (47 archaeologists).

4. 2. 2. Size of archaeological offices that did not supply statistical data, measured by the number of archaeologists (categorized by founder / sponsor)

<i>Founder / sponsor</i>	<i>Number of archaeologists</i>					<i>No. of organizations</i>
	<i>1</i>	<i>Max. 3</i>	<i>Max. 5</i>	<i>Max. 10</i>	<i>Max. 20</i>	
<i>State</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>
<i>Region / municipality</i>	<i>15</i>	<i>11</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>28</i>
<i>University</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>7</i>
<i>Academy</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Private</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>4</i>
<i>TOTAL</i>	<i>18</i>	<i>14</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>40</i>
<i>In %</i>	<i>45</i>	<i>35</i>	<i>7,5</i>	<i>7,5</i>	<i>5</i>	

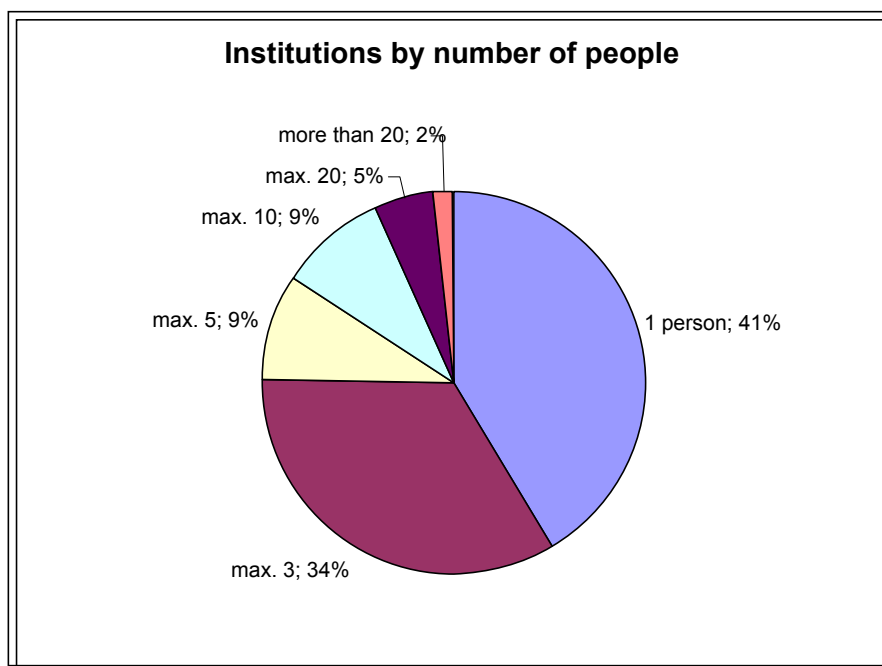
The only institution in the above table that is founded / sponsored by the state is the Prague Castle Management (specifically the Department of Art Collections). This department is entrusted with the task to preserve the collections of the Prague Castle, including any archaeological finds, and with archaeological research of the premises of this Czech national heritage site number one. In the table, we aggregated data for institutions founded by regions and by municipalities. We weren't able to ascertain exact data based on the available sources of information, but we can assume that institutions founded by regions would prevail.

4. 2. 3. Size of archaeological offices measured by the number of archaeologists (categorized by founder / sponsor) – data for all institutions (tables 4.2.1. a 4.2.2.)

Founder / sponsor	Number of archaeologists						No. of organizations
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	More than 20	
State	5	8	2	6	0	0	21
Region	36	26	4	1	4	0	71
Municipality	4	2	0	0	0	0	6
University	3	2	1	3	2	0	11

Academy	0	0	0	0	0	2	2
Private	2	3	4	1	0	0	10
TOTAL	50	41	11	11	6	2	121
In %	41,32	33,89	9,09	9,09	4,96	1,95	

Data from table 4.2.2. – founder „region / municipality“ were added to the founder „region“ in table 4.2.3.

4. 2. 4. Size of archaeological offices measured by the number of archaeologists (categorized by prevalent activities)

Activity	Number of archaeologists						No. of organizations
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	More than 20	
Historical monument preservation	3	4	2	4	2	0	15
Universities	2	0	0	1	1	0	4
Academy of Sciences	0	0	0	0	0	2	2
Museums	26	21	3	3	1	0	54
Private	1	2	3	0	0	0	6
Total	32	27	8	8	4	2	81
In %	39,50	33,33	9,88	9,88	4,94	2,47	

4. 2. 5. Size of archaeological offices (actual number of archaeologists)

Founder / sponsor	Number of archaeologists at a workplace						No. of organizations
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	More than 20	
<i>State</i>	6	13	8	44	0	0	20
<i>Region</i>	19	39	15	7	37	0	43
<i>Municipality</i>	4	5	0	0	0	0	6
<i>University</i>	2	0	0	6	18	0	4
<i>Academy</i>	0	0	0	0	0	68	2
<i>Private</i>	1	6	15	0	0	0	6
No. of archaeologists	32	63	38	57	55	68	313/81
Expressed in %	10,22	20,13	12,14	18,21	17,57	21,73	

4. 2. 6. Size of archaeological offices by prevalent activities (actual number of archaeologists)

Activity	Number of archaeologists at a workplace						No. of organizations
	1	Max. 3	Max. 5	Max. 10	Max. 20	More than 20	
<i>Historical monument preservation</i>	3	10	8	28	25	0	15
<i>Universities</i>	2	0	0	6	18	0	4
<i>Academy of Sciences</i>	0	0	0	0	0	68	2
<i>Museums</i>	26	47	15	23	12	0	54
<i>Private</i>	1	6	15	0	0	0	6
No. of archaeologists	32	63	38	57	55	68	313/81
In %	10,22	20,13	12,14	18,21	17,57	21,73	

Classifying workplaces by the number of archaeologists who work there highlights a serious problem that afflicts the entire Czech archaeological community. The vast majority of archaeological workplaces are very small (based on surveyed data: employing less than three persons – 72,83%, employing one archaeologist – 39,5%; overall data: employing less than three persons – 75,21%, employing one archaeologist – 41,32 %). Given the current scope of construction activities, we have to consider these workplaces insufficiently staffed, and regard them as places that can only with great difficulties perform all the aspects of archaeological work. Most of these workplaces are museums, where activities related to archaeology are the most varied, exacerbating the problem.

Basic components of the museum structure prior to 1989 were district museums that corresponded to the geographical division of the republic into 77 districts, which was in effect then (we count Prague with its 15 municipal districts that enjoyed the same standing as geographical district as one unit). An unfulfilled goal of archaeology was to achieve a state when an archaeologist would work at each of these district museums. After the new regional structure was introduced and district offices were abolished, the original district competencies were transferred either to regions, or to authorized municipalities (cities). There was always several of these municipalities in each of the former district. The new goal of archaeology should be to achieve such number of archaeologist in each of the former districts so that their number would be equal or greater than the number of authorized municipalities (i.e. minimum 205 persons). Should the number of archaeologists be equal to the number of municipalities with so-called authorized municipal offices that usually also operate Building Offices, the number of archaeologists would have to increase to 364.

Even though the number of museums that employ at least one archaeologist has grown after 1989, we consider the current state inadequate to the requirements placed on archaeological monument preservation, and on the rescue of archaeological sites endangered or being already destroyed by the ongoing construction boom. The number of archaeologist we lack in this type of institutions to rescue archaeological cultural heritage cannot be adequately compensated for by archaeologists who work for other organizations (private / commercial institutions, universities, Academy of Sciences etc.).

4. 2. 7. Number of archaeologists in each region.

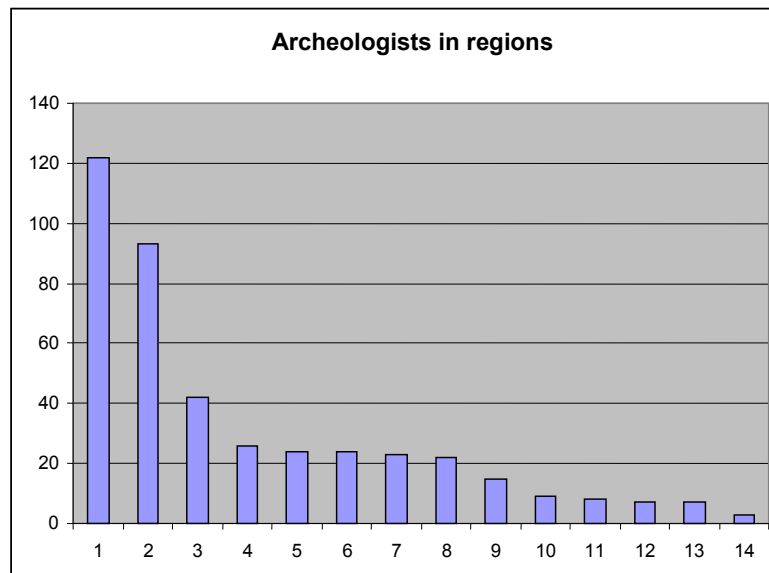
Region	Number of archaeologists			%
	From questionnaire	<i>From other sources</i>	Total	
Capital city of Prague	104	18	122	28,7
Hradec Králové	10	12	22	5,18
South Bohemia	20	4	24	5,65
South Moravia/ Brno	59	34	93	21,88
Karlovy Vary	3	0	3	0,7
Liberec	8	0	8	1,88
North Moravia-Silesia	10	5	15	3,53
Olomouc	21	5	26	6,12
Pardubice	9	0	9	2,12
Plzeň	42	0	42	9,88
Central Bohemia	13	11	24	5,65
Ústí nad Labem	8	15	23	5,41
Highlands	2	5	7	1,65
Zlín	4	3	7	1,65
Total	313	112	425	100

Regional division of archaeologists highlights a few interesting facts. It is not surprising that a large proportion of archaeologists (50,58%) is concentrated in two main centers – Prague and Brno. This can be explained by the presence of the largest universities, both of the Institutes of the Academy of Sciences of the Czech Republic, country museums, as well as

offices of the National Institute for the Preservation of Historical Monuments. We can find a similar explanation for the large number of archaeologists who work in the Pilsen region, specifically in the city of Pilsen (university, museum with a long tradition).

We can divide remaining regions into two groups. In five of the regions, there's a group of 22 – 26 archaeologists who work there (i.e. 5,18% to 6,12% of the total count). This is equal to an „average“ of sorts that reflects the state that was reached after all of the changes in archaeology and in historical monument preservation have taken place after 1989. In each of these regions, we find at least one larger office with a long archaeology tradition (a museum, a historic monument preservation office). From this perspective, we find surprising the low number of archaeologist who work in Central Bohemia. This is the largest region by geographical size, and it is comprised of the highest number of the former districts, with a significant number of museums (12). That's why we would expect to find a much larger number of archaeologists there. This argument is not in any way weakened by the fact that some archaeological institutions that are active predominantly in Central Bohemia have their seat in Prague, a city that is the natural center of this region, although not an administrative part thereof.

In six of the regions, we have to consider the number of archaeologists to be insufficient (3 – 15 of them). Of them, only the Moravia-Silesia region exceeds the count of 10 archaeologists. The count of 15 persons includes a university office, several historical monument preservation offices and several museum, among them one that is founded by the state, with a central (country) standing. We also find one region in this group (Pardubice) with a larger number of museums with a long tradition and significant archaeological collections. We must conclude that archaeological monument preservation in these six regions is insufficiently ensured (in spite of the considerable effort made by local archaeologists), and not on par with the current demands, especially given the fact that the low count of archaeologists in some of these regions has been a common occurrence.

Explanation: 1 – Capital City of Prague; 2 – South Moravia region; 3 – Pilsen region; 4 – Olomouc region; 5 – South Bohemia region; 6 – Central Bohemia region; 7 – Ústí nad Labem region; 8 – Hradec Králové region; 9 – South Moravia-Silesia region; 10 – Pardubice

region; 11 – Liberec region; 12 – Zlín region; 13 – Vysočina/Highlands region; 14 – Karlovy Vary region.

4. 3. Age and gender of individuals working in archaeology.

4. 3. 1. Archeological offices by founder / sponsor – representation of men and women (archeologist category)

Founder / sponsor	Men		Women		Total
	Count	In %	Count	In %	
State	46	64,79	25	32,21	71
Region	79	67,52	38	32,48	117
Municipality	3	33,34	6	66,66	9
University	21	80,77	5	19,23	26
Academy	49	72,06	19	27,94	68
Private	14	63,64	8	36,36	22
TOTAL	212	67,73	101	32,27	313

4. 3. 2. Archeological offices that did not respond to our questionnaire (by founder / sponsor) – representation of men and women (archeologist category)

Founder / sponsor	Men		Women		Total
	Count	In %	Count	In %	
State	0	0,00	1	0,89	1
Region / municipality	37	33,04	14	12,50	51
University	30	26,79	13	11,61	33
Academy	-	-	-	-	-
Private	12	10,71	5	4,46	17
TOTAL	79	70,54	33	29,46	112

4. 3. 3. Archeological offices by founder / sponsor – representation of men and women (archeologist category) - tables 4.3.1. + 4.3.2.

Founder / sponsor	Men		Women		Total
	Count	In %	Count	In %	
State	46	15,81	26	19,4	72
Region	116	39,86	52	38,81	168

State	0/0	18/18	24/12	5/9	15/25	6/1	48/44
Region	0/0	29/20	53/31	13/21	18/20	5/3	118/95
Municipality	0/0	1/6	2/1	0/0	2/1	0/2	5/10
University	0/0	9/5	6/1	2/0	7/2	1/0	25/8
Academy	0/0	10/16	22/16	14/21	19/19	13/9	78/81
Private	1/1	35/20	22/9	11/5	4/2	0/0	73/37
Total	1/1	102/85	129/70	45/56	65/69	25/15	367/296
Men/Women in %	0,27/0,34	27,8/28,71	35,15/23,65	12,26/18,92	17,71/23,31	6,81/5,07	55,35/44,65
Both in %	0,3	28,21	30,02	15,23	20,21	6,03	

Note: In the technical workers category, one private sponsor / founder omitted to report the gender of three persons.

The proportional representation of men and women in archaeology is approximately two-to-one. With regards to ongoing developments, this representation of men seems relatively high. We can assume (when we take into account the ratio of men and women studying archaeology) that this proportion will even out going forward. An indication for this fact is also the different ratio of men and women in the „persons employed in archaeology“ category, which is much closer.

The most frequently represented age group among archaeologists is the „30 – 39“ slot, which corresponds to the higher number of students accepted to study archaeology and with improved opportunities to study archaeology after 1989. By contrast, the least represented age group is the „40 – 49“ slot, which is most likely reflective of the regulated number of students and the limited possibilities to study archaeology, especially in the 1980s. Overall, workers under 40 years of age comprise more than half of all „archaeologists“, as well as more than half of all „persons employed in archaeology“.

4.3.7. Average age in archaeology.

	Male	Female	Total
Archaeologists	43,5	40,5	42,5
Persons employed in archaeology	39	40,1	39,5

Average age were calculated using the ten-years ages bands provided. For the purposes of calculation it was assumed that all in each band were the median age of that age band (i.e. in the band “30-39” age 35 was used for calculating).

5. Disability status of individuals working in archaeology..

Founder / sponsor	Determined number of archaeologists	Number of archaeologists per questionnaires	Persons employed in archaeology per questionnaires	Number of archaeologists with handicaps	Number of other persons with handicaps	Total count of persons with handicaps
	72	71	133	1	0	1

State	178	117	213	1	1	2
Region	-	9	15	0	0	0
Municipality	69	26	33	0	0	0
University	68	68	159	0	0	0
Academy	39	22	110	0	8	8
Total	425	313	663	2	9	11

An important question we attempted to answer during the project was how many handicapped persons work in archaeology. In the Czech Republic, a handicap is defined by law (Law No. 582/1991 Coll.), that determines what types of health issues are considered a handicap, to what degree these health issues must be respected by employers, and what kind of conditions the employer must create to accommodate handicapped employees (Law No. 435/2004 Coll.)

As we had expected, the representation of handicapped persons in archaeology is very low. We can only conclude that the prevalent archaeological activity („field research“) hardly offers suitable conditions for the professional integration of handicapped persons. To further illustrate the numbers in the table, we may add that among „*other persons with handicaps*“, we found three field technicians, three laboratory workers, one conservationists, and two persons working in other scientific disciplines represented in archaeological offices.

6. The country of origin of individuals working in archaeology.

6. 1. Archeologists by the country of their origin (categorized by founder / sponsor)

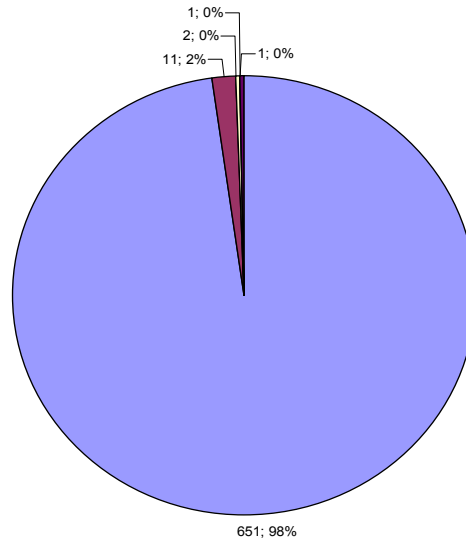
Founder / sponsor	Czech Republic	Slovakia	Poland	France	Hungary	Total
State	70	0	1	0	0	71
Region	116	0	1	0	0	117
Municipality	9	0	0	0	0	9
University	26	-	-	-	-	26
Academy	65	2	-	-	1	68
Private	20	2	-	-	-	22
Total	306	4	2	0	1	313
In %	97,76	1,28	0,64	0	0,32	

6. 2. Workers in archaeology by the country of their origin (categorized by founder / sponsor)

Founder / sponsor	Czech Republic	Slovakia	Poland	France	Hungary	Total
State	131	1	1	0	0	133
Region	212	0	1	0		213
Municipality	15	0	0	0	0	15
University	33	-	-	-	-	33
Academy	154	3	-	1	1	159
Private	106	7	-	-	-	113

Total	651	11	2	1	1	666
In %	97,75	1,65	0,3	0,15	0,15	

Persons employed in archaeology by country of origin

The survey has shown that the practice of employing persons of other than Czech citizenship is still very rare in Czech archaeology. Due to the low representation of foreign nationals, we were able to double-check any unclear data, and that's why we consider the table to be statistically accurate and telling.

However, we also must clarify that until 1993, Czech Republic was part of Czechoslovakia, and with regards to citizenship, no distinction was made between persons from Slovakia (Slovaks), and persons from the Czech lands (Czechs). That's why all employees from Slovakia (of Slovak nationality) who have been working at Czech archaeology institutions from before 1993 are classified as Czech Republic citizens (i.e. statistically, they appear as Czechs). Only citizens of the Slovak Republic who arrived in the Czech Republic post 1993 are classified as Slovaks in the statistics. These are most often archaeology students from Slovakia who found jobs in the Czech Republic after completing their degrees.

Negligible representation of persons from Western Europe is due to the dramatic difference in salary levels, and due to the relatively complex bureaucracy related to employing foreigners that had been in place prior to the Czech Republic accession to the European Union.

7. *Work-load.*

As part of the project, we also studied the work-load of archaeologists, as well as of other persons employed in archaeology. The first criteria we looked at was the size of the work-load, broken up into three categories: Full-time work-load (i.e. 40 hours per week, per the current legislation), and part-time work-load, further sub-divided into part-time work load greater than half of the full-time work-load, and part-time work load smaller than half of the full-time work-load.

The other criteria was the length of the work-load, i.e. permanent employment versus temporary employment (for a specified period of time). At this point, we have to clarify that temporary employment can have three different forms, per current legislation. First, there is

the kind of temporary employment that only differs from permanent employment by having an exact date as of which the work contract would terminate. The other type is a so-called „work contract“ (which only permits employment of up to half of a full-time work-load), and the third is „locatio operis“ (limited to maximum 150 work hours performed for any particular employer in one calendar year). The later two types of contract are typical for seasonal workers performing excavation works and simple record-keeping tasks during archaeological field research. Due to the date as of which we collected the data in our questionnaires (January 10, 2007), we are only including a low number of seasonal workers. Considering this, we can say that the summary of the work-loads therefore closely reflects the actual situation in each archaeological office.

7. 1. Archaeologists – size of work-load

Founder / sponsor	Full-time	In %	Part-time			
			More than 20 hours	In %	Less than 20 hours	In %
State	60	84,51	9	12,67	2	2,82
Region	101	86,32	8	6,84	8	6,84
Municipality	8	88,89	1	11,11	0	0
University	11	42,31	6	23,08	9	34,61
Academy	49	72,06	18	26,47	1	1,47
Private	16	72,73	2	9,09	4	18,18
Total	245	78,27	44	14,06	24	7,67

7. 2. Persons employed in archaeology – size of work-load

Founder / sponsor	Full-time	In %	Part-time			
			More than 20 hours			More than 20 hours
State	104	78,19	14	10,53	15	11,28
Region	182	85,45	18	8,45	13	6,10
Municipality	13	86,66	1	6,67	1	6,67
University	13	39,4	8	24,24	12	36,36
Academy	106	66,67	44	27,67	9	5,66
Private	77	74,76	21	20,39	5	4,85
Total	495	75,46	106	16,16	55	8,38

Note 1: One private sponsor / founder omitted to report the size of the workload for 10 technical employees.

The results of our survey show that the prevalent form of employment is full-time work-load, with the exception of universities. Universities offer full-time employment only a minority of their workers. Some of the lecturers work full-time at other institutions, and teaching at a university only constitutes a supplementary activity to their curriculum. Other lecture at several universities at once, and their work activities consists of several smaller work-loads. From the perspective of our project, this is an area where we would be most likely to double-count some persons. On the other hand, only a minority of university offices completed our questionnaire, thus decreasing the likelihood of double-counting.

7. 3. Archaeologists – length of work-load

Founder / sponsor	Permanent		Temporary		Total
	Count	In %	Count	In %	
State	63	88,73	8	11,27	71
Region	93	79,49	24	20,51	117
Municipality	9	100	0	0	9
University	4	15,38	22	84,62	26
Academy	8	11,76	60	88,24	68
Private	16	72,73	6	27,27	22
Total	193	61,66	120	38,34	313

Note 1: With regards to temporary contracts, we don't differentiate between a temporary employment contract, a work contract, and locatio operis. The collected data is not sufficiently accurate.

7. 4. Persons employed in archaeology – length of work-load

Founder / sponsor	Permanent		Temporary		Total
	Count	In %	Count	In %	
State	105	78,95	28	21,05	133
Region	146	68,87	66	31,13	212
Municipality	15	100	0	0	15
University	4	12,12	29	87,88	33
Academy	62	38,99	97	61,01	159
Private	46	44,66	57	55,34	103
Total	378	57,71	277	42,29	655

Note 1: One private sponsor / founder omitted to report the length of the workload for 10 technical employees. One regional founder omitted to report the length of one workload.

When evaluating the length of work-load, we see a certain parallel with the data collected when assessing the size of the work-load. Permanent work-load tends to prevail in museum institutions and at historic monument preservation offices, regardless of who acts as the office's founder / sponsor (state, region, municipality). Czech labor law has some effect on this, since permanent employment is viewed as the most common arrangement, and even temporary assignments easily transfer into a permanent employment contracts.

In case of universities, and particularly of the Academy of Sciences of the Czech Republic, temporary employment stems from the current legislation. The most common type is an employment contract concluded for a period of five years. After this period, an

attestation takes place (the employee is subject to evaluating the quality and the quantity of his / her professional activities), and based on the results, a new employment contract would be concluded, also for a specific period of time. This procedure applies to all employees in scientific positions (not only in the field of archaeology).

We don't have an easy explanation for the situation at privately founded / sponsored organizations. We can only assume that only a certain core of employees are offered permanent employment contracts. Other workers are hired on temporary basis, according to the amount of archaeological excavations and the number of projects the privately founded organization has obtained funding for.

8. Trends in the number of employees in the past five years.

In order to demonstrate trends in the number of archaeologists (table 8.1) and persons employed in archaeology (table 8.5.), we surveyed for the number of archaeologists / employees in 2002, 2004 and in 2006, and related these data to the year 2007. Some organizations supplied specific head-counts, some only assessed developmental trends (i.e. „same count“, „fewer“, „more“ than in 2007).

Tables 8.2 to 8.4 and tables 8.6 to 8.8 are showing the detail development in the five past years related to two definite years (2006 + 2007 and 2004 + 2007 and 2002 + 2007).

8. 1. Number of archaeologists in institutions in the past five years (by organizations) - general trend

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	4	20	10	50	2	10	4	20	20
Region	13	27,66	30	63,83	0	0	4	8,51	47
Municipality	2	33,33	4	66,67	0	0	0	0	6
University	2	50	2	50	0	0	0	0	4
Academy	0	0	2	100	0	0	0	0	2
Private	1	14,29	0	0	1	14,29	5	71,42	7
	22	25,58	48	55,81	3	3,49	13	15,12	86

8. 2. Number of archaeologists in institutions related to years 2006 and 2007 (by organizations)

Employed in organization in 2006: Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	17	85	0	0	2	10	20
Region	2	4,26	38	80,85	2	4,26	5	10,63	47
Municipality	0	0	6	100	0	0	0	0	6
University	0	0	4	100	0	0	0	0	4

Academy	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Private	3	50	1	16,66	1	16,66	1	16,66	6
	7	8,24	67	78,82	3	3,53	8	9,41	85

Note 1: One private sponsor / founder did not exist in the year 2006.

8. 3. Number of archaeologists in institutions related to years 2004 and 2007 (by organizations)

Employed in organization in 2004: Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	3	15	11	55	2	10	4	20	20
Region	13	27,66	27	57,45	2	4,26	5	10,63	47
Municipality	0	0	5	83,3	0	0	1	16,7	6
University	2	50	2	50	0	0	0	0	4
Academy	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Private	1	20	1	20	0	0	3	60	5
	20	23,81	47	55,95	4	4,76	13	15,48	84

Note 1: Two institutions of private sponsor / founder did not exist in the year 2004.

8. 4. Number of archaeologists in institutions related to years 2002 and 2007 (by organizations)

Employed in organization in 2002: Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	4	20	10	50	2	10	4	20	20
Region	15	32,61	26	56,52	1	2,17	4	8,7	46
Municipality	2	33,33	3	50	0	0	1	16,67	6
University	1	33,33	2	66,67	0	0	0	0	3
Academy	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Private	1	100	0	0	0	0	0	0	1
	24	30,76	42	53,85	3	3,85	9	11,54	78

Note 1: Six institutions of private sponsor / founder did not exist in the year 2002.

Note 2: One university archaeological department did not exist in the year 2002.

Note 3: One institution of regional founder did not exist in the year 2002.

8. 5. Number of persons employed in archaeology in the past five years (by organizations) – general trend

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
-------------------	-------	---	------------	---	------	---	---------------	---	-------

State	3	15	7	35	2	10	8	40	20
Region	14	29,79	15	31,91	6	12,77	12	25,53	47
Municipality	2	33,33	3	50	0	0	1	16,67	6
University	1	25	0	0	0	0	3	75	4
Academy	1	50	1	50	0	0	0	0	2
Private	3	42,86	1	14,28	0	0	3	42,86	7
	24	27,9	27	31,4	8	9,3	27	31,4	86

8. 6. Number of persons employed in archaeology related to years 2006 and 2007 (by organizations)

Employed in organization in 2006: Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	10	50	3	15	6	30	20
Region	3	6,38	30	63,83	2	4,26	12	25,53	47
Municipality	0	0	5	83,34	0	0	1	16,66	6
University	1	25	1	25	0	0	2	50	4
Academy	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Private	2	33,34	1	16,66	3	50	0	0	6
	7	8,23	48	56,47	9	10,59	21	24,71	85

Note 1: One private sponsor / founder did not exist in the year 2006.

8. 7. Number of persons employed in archaeology related to years 2004 and 2007 (by organizations)

Employed in organization in 2004: Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	2	10	8	40	2	10	8	40	20
Region	9	19,15	20	42,55	6	12,77	12	25,53	47
Municipality	0	0	3	50	1	16,66	2	33,34	6
University	1	25	0	0	0	0	3	75	4
Academy	2	100	0	0	0	0	0	0	2
Private	2	40	1	20	0	0	2	40	5
	16	19,05	32	38,10	9	10,71	27	32,14	84

Note 1: Two institutions of private sponsor / founder did not exist in the year 2004.

8. 8. Number of persons employed in archaeology related to years 2002 and 2007 (by organizations)

Employed in organization in 2002: Founder /	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
---	-------	---	------------	---	------	---	---------------	---	-------

sponsor									
State	3	15	7	35	2	10	8	40	20
Region	15	32,61	13	28,26	6	13,04	12	26,09	46
Municipality	2	33,33	2	33,33	0	0	2	33,33	6
University	1	33,33	0	0	0	0	2	66,67	3
Academy	1	50	0	0	1	50	0	0	2
Private	1	100	0	0	0	0	0	0	1
	23	29,49	22	28,21	9	11,54	24	30,76	78

Note 1: Six institutions of private sponsor / founder did not exist in the year 2002.

Note 2: One university archaeological department did not exist in the year 2002.

Note 3: One institution of regional founder did not exist in the year 2002.

It is not easy to interpret the data on the trends in the number of employees in the past five years. First, a meaningful part of the organizations (15,12%) did not supply the required data, which makes it more difficult to evaluate overall trends. Generally, it would seem that the number of employees in different types of organizations remains relatively stable (50 and more percent in all of the organizations). We don't consider data from universities to be representative, due to the fact that only a minority of universities participated in our survey. Both universities that reported an increase in the number of employees are among the newly established ones. We assume that we would observe a similar trend at the new university offices that did not supply the requested data (Opava, Hradec Králové).

Evaluating any development trends at privately-sponsored organizations seems equally difficult. Most of these organizations did not exist five, resp. three years ago, or were just being founded then. Because of this fact, we can only assume that it is more likely that the number of their employees would grow. We can illustrate this trend on the Archaia organization and on its development. The core of Archaia was established in Prague, but the organization later grew through regional offices, and these subsequently became independent. Our questionnaire was ill-equipped to document these types of movements.

Ambiguous seems to be the trend in the number of employees in organizations sponsored by state (we see growth in some parts, and shrinking in others). In reality, this development is reflective of the organizational changes that affected the chief office of historic monument preservation (the National Institute for the Preservation of Historical Monuments), when its territorial structure became aligned with the new regional division. In some territories, archaeological offices were newly created or strengthened, in other territories they were sub-divided.

In sum, we can cautiously interpret the trends as a slight increase in the number of archaeologists. In order to gather more decisive data, we would have to conduct our surveys over a longer period of time.

9. Trend in the number of employees in the next three years .

Estimated numbers of archaeologists (table 9.1) and persons employed in archaeology (table 9.2) relate to the years 2008 and 2010.

Tables 9.3. to 9.6. are showing more detail information related to two single years only (2007 and 2008 or 2007 and 2010).

9. 1. Estimated trend in the number of archaeologists in organizations in the next three-year horizon

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	6	30	2	10	11	55	20
Region	1	2,13	27	57,45	4	8,51	15	31,91	47
Municipality	0	0	4	66,66	1	16,67	1	16,67	6
University	0	0	2	50	2	50	0	0	4
Academy	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Private	0	0	0	0	5	71,42	2	28,58	7
	2	2,33	40	46,51	15	17,44	29	33,72	86

9.2 Estimated trend in the number of persons employed in archaeology in the next three-year horizon

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	2	10	2	10	3	15	13	65	20
Region	1	2,13	20	42,55	4	8,51	22	46,81	47
Municipality	1	16,67	2	33,33	1	16,67	2	33,33	6
University	0	0	0	0	2	50	2	50	4
Academy	0	0	2	100	0	0	0	0	2
Private	0	0	0	0	4	57,14	3	42,86	7
	4	4,65	26	30,23	14	16,28	42	48,84	86

9. 3. Estimated trend in the number of archaeologists related to the years 2007 and 2008

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	6	30	2	10	11	55	20
Region	2	4,26	29	61,7	1	2,13	15	31,91	47
Municipality	1	16,67	4	66,66	0	0	1	16,67	6
University	0	0	3	75	1	25	0	0	4
Academy	0	0	1	50	1	50	0	0	2
Private	0	0	0	0	5	71,42	2	28,58	7
	4	4,65	43	50	10	11,63	29	33,72	86

9. 4. Estimated trend in the number of persons employed in archaeology related to the years 2007 and 2008

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	2	10	3	15	14	70	20
Region	1	2,13	21	44,68	3	6,39	22	46,8	47
Municipality	1	16,67	2	33,33	1	16,67	2	33,33	6
University	0	0	1	25	1	25	2	50	4
Academy	0	0	2	100	0	0	0	0	2

Private	0	0	0	0	4	57,14	3	42,86	7
	3	3,49	28	32,56	12	13,95	43	50	86

9. 5. Estimated trend in the number of archaeologists related to the years 2007 and 2010

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	1	5	4	20	1	5	14	70	20
Region	0	0	21	44,68	4	8,52	22	46,8	47
Municipality	0	0	4	66,66	0	0	2	33,34	6
University	0	0	1	25	2	50	1	25	4
Academy	0	0	1	50	0	0	1	50	2
Private	0	0	0	0	3	42,86	4	57,14	7
	1	1,17	31	36,05	10	11,61	44	51,17	86

9. 6. Estimated trend in the number of persons employed in archaeology related to the years 2007 and 2010

Founder / sponsor	Fewer	%	Same count	%	More	%	Not disclosed	%	Total
State	2	10	1	5	2	10	15	75	20
Region	0	0	15	31,92	4	8,51	28	59,57	47
Municipality	1	16,67	2	33,33	0	0	3	50	6
University	0	0	0	0	2	50	2	50	4
Academy	0	0	1	50	0	0	1	50	2
Private	0	0	0	0	2	28,57	5	71,43	7
	3	3,49	19	22,09	10	11,63	54	62,79	86

The data we obtained aren't indicative of any decisive trend in the following three years, but rather of the expectations of each individual institutions, i.e. its optimism or pessimism, most likely directly related to the success of the particular organization in present or in recent past. A considerable part of the organizations (33,72% and 48,84%, respectively) did not report any clear expectations („I don't know“ response). Whether this is a reflection of some sub-conscious uncertainty about future outlook, or just an inability to estimate future development is difficult to decide. With regards to organizations with state founder/sponsor, estimated trends reflect the ongoing territorial restructuring of organizations entrusted with historic monument preservation.

Overall, we see prevailing optimism in the form of a slight employment increase across all types of organizations. The greatest optimists are the newly founded university offices and the offices of private founders/sponsors.

10. The highest qualification obtained by individuals working in archaeology.

The highest level of completed education was evaluated according to earned academic titles, divided by degrees. At the moment, all university offices have already transferred to a three-degree (so-called Bologna) system, with academic titles Bc. – Mgr. – PhD. A

considerable number of archaeologists, however, completed their education under the previous, two-degree system. We adjusted our questionnaires to reflect this fact.

The lowest academic title (bachelor – Bc.) was newly introduced after the Bologna system was accepted. The magister („Mgr.“) title corresponds to the previous „PhDr.“ title (doctor of philosophy). Equivalent title to „PhD“ (doctor) is the old title „CSc.“ (candidate of sciences). The title „Dr.“ was also awarded for a short time for the same achieved qualification. The highest qualification degrees within a university setting earn a docent (Doc.) and university professor (Prof.) titles. Within the Academy of Sciences of the Czech Republic setting, this degree corresponds to the „DrSc.“ (doctor of sciences) title.

A small portion of persons earned a university degree at schools that award an engineer („Ing.“) degree, equivalent to the „Mgr.“ degree.

We only count the highest earned title in the following table.

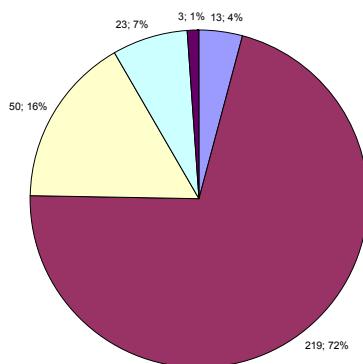
10. 1. Archeologists – earned qualification by academic title

Founder / sponsor	Title earned					Persons
	Bc.	Mgr., PhDr., Ing.	PhD., CSc.	Doc., Prof.	DrSc.	
State	2	57	8	2	0	69
Region	8	97	9	1	0	115
Municipality	0	7	2	0	0	9
University	0	14	5	7	0	26
Academy	0	27	25	13	3	68
Private	3	17	1	0	0	21
Total	13	219	50	23	3	308
In %	4,22	71,10	16,23	7,47	0,98	

The table shows that almost all persons working as archaeologists have earned some type of academic title. Five persons listed high-school degree as their highest completed education (i.e. 1,6% of the total count of 313 archaeologists). 92,65% of all archaeologists have the academic qualification necessary to obtain a license to perform archaeological research (a „Mgr.“ or „PhDr.“ title, or higher).

Not surprisingly, archaeologists with the highest academic qualifications can be found at universities and at the Academy of Sciences of the Czech Republic (i.e. at the Institutes of Archaeology in Prague and in Brno).

Academic qualification of archaeologists by earned academic titles.
(number of persons: 308)

10. 2. Persons employed in archaeology – earned qualification by academic title

Founder / sponsor	Title earned					Persons
	Bc.	Mgr., PhDr., Ing.	PhD., CSc.	Doc., Prof.	DrSc.	
State	11	63	10	2	0	86
Region	14	107	9	1	0	130
Municipality	0	7	2	0	0	9
University	0	18	5	7	0	30
Academy	2	49	32	13	3	99
Private	12	27	1	0	0	40
Total	39	271	58	23	3	394
In %	9,90	68,78	14,72	5,84	0,76	

Evaluating earned academic qualification for „persons employed in archaeology“ demonstrated that 59,16% of that community holds a university degree. All persons classified as „other specialists“ have a university degree. We can assume that other persons with university degrees (mostly bachelor – „Bc.“) who work in positions of field technicians or record keepers are mostly archaeology students who have been hired prior to completing their degrees, and earning a magister („Mgr.“) title that would allow them to work as an archaeologist.

10. 3. Archaeologists – country, where they completed their university education

Founder / sponsor	Czech Republic	Slovakia	EU	Outside of EU
State	70	0	1	0
Region	115	0	1	1
Municipality	9	0	0	0
University	26	0	0	0
Academy	67	1	0	0
Private	22	0	0	0
Total	309	1	2	1
In %	98,72	0,32	0,64	0,32

In order to evaluate the place where archaeologists completed their university degrees, we broadened the original division of „home country“, „EU countries“, and „countries outside

of the EU“ to include „Slovakia“. This stems from the fact that the former Czechoslovakia only divided as of January 1, 1993. At the same time, we counted studies in Slovakia prior to 1993 as studies in one’s „home country“, to reflect the contemporary situation.

The table shows that studying abroad is still rare in Czech archaeology, including studying in Slovakia where education is as accessible as at a Czech university, in accordance with relevant bilateral treaties. Our survey, however, did not monitor another phenomenon that would change this picture somewhat. We speak of shorter stays at foreign universities (usually lasting one to two semesters), sometimes several times during one’s studies. In the past few years, these stays have become a common component of one’s university education.

11. Training needs and skills shortages from point of view of employers.

In another part of our survey, we attempted to ascertain what type of further education or training do employers offer to archaeologists, resp. what type of knowledge or skills are expected of archaeologists as part of their duties in the relevant type of the archaeological institution. We found it hard to summarize the answers in a simple table. In the tables below, we therefore present only affirmative answers („Yes“); all the other answers were „No“, or „I don’t know“.

11. 1. Employee training provided by institutions.

Category + number of institutions	Historical monument preservation		Museums /57/		Academy /2/		Universities /4/		Private /7/		Total /86/	
	/16/											
Basic field techniques	3	18,75	9	15,79	0	0	2	50	7	100	21	24,42
Basic field documentation	3	18,75	11	19,3	0	0	2	50	7	100	23	26,74
Basic geodetic works	4	25	5	8,77	0	0	1	25	6	85,7	16	18,6
Computer literacy	7	43,75	25	43,86	1	50	1	25	7	100	41	47,67
Photography	6	37,5	6	10,53	0	0	0	0	7	100	19	22,09
Treatment of archeological material	3	18,75	16	28,07	0	0	2	50	5	71,4	26	30,23
Eco-facts collection	2	12,5	4	7,02	0	0	1	25	5	71,4	12	13,95
Preserving finds	4	25	31	54,39	0	0	2	50	4	57,1	41	47,67
Foreign languages	1	6,25	11	19,3	2	100	1	25	0	0	15	17,44

Collected answers demonstrate that privately founded / sponsored organizations are the most active in providing employee training, since they offer training in all of the surveyed

categories, and always in numbers greater than 50% (with the exception of „foreign languages“). With the other organizations, we can see some correlation between the kind of training they provide and the type of archaeological activity the organization usually engages in. From this perspective, it is not surprising that a large portion of museums would train their employees in „preserving finds“, as well as in preceding stages of processing finds („treatment of archaeological material“). High proportion of positive answers in the „computer literacy“ category is probably related to training in the systems of computerized record-keeping of finds at the particular museum, and associated administrative tasks. At historic monument preservation offices, the high representation of computer literacy courses has a similar reason – familiarizing employees with computerized record-keeping systems for historic monument preservation, as well as with related administrative tasks. Greater attention is paid to photography at these offices most likely due to their effort to monitor and document the state of each historical monument. The same can be said of „geodetic works“. Surprisingly low is the attention paid to „collecting eco-facts“ at archaeological sites, even though the importance of these facts has greatly increased recently. We might assume that this is due to the participation of eco-fact-collection specialists at sites, if the particular institution employs them, or due to collaboration with specialized institutions.

11. 2. Does the level of training / education of your entry-level workers meet current requirements?

	Yes	%	No	%	I don't know	%
Historical monument preservation	5	33,3	8	53,4	2	13,3
University	4	100	0	0	0	0
Academy	0	0	2	100	0	0
Museums	27	48,2	21	37,5	8	14,3
Private	4	57,1	3	42,9	0	0
Total	40	47,62	34	40,48	10	11,9

Interesting are the results of the survey on whether education (training, skills) acquired at universities meets current needs and requirements. 84 institutions in total answered this question (two omitted to reply). An affirmative answer was in a minority (47,62% of all answers). We don't consider the answers provided by universities (4x „yes“) to be entirely unbiased. After we subtracted these four affirmative answers, we obtained the following ratio: „Yes“ (45%), „ No“ (42,5%) and „I don't know“ (12,5%).

11. 3. Performing activities related to archaeology within one's own organization.

Category	Historical monument preservation /16/		Museums /57/		Academy /2/		Universities /4/		Private /7/		Total /86/	
	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%
Providing employees for field research – technicians	9	56,25	35	61,4	1	50	2	50	7	100	54	62,79
Providing employees for field research – workers	3	18,75	25	43,86	0	0	2	50	5	71,43	35	40,7
Field documentation	13	81,25	45	78,95	2	100	2	50	7	100	69	80,23
Geodetic works	6	37,5	14	24,56	1	50	2	50	5	71,43	28	32,56
Photo-documentation	14	87,5	48	84,21	2	100	2	50	7	100	73	84,88
Basic treatment of archaeological finds	13	81,25	47	82,46	2	100	2	50	7	100		
Conserving finds	6	37,5	38	66,67	2	100	2	50	1	14,29	49	56,98
Geophysical and other non-destructive research	1	6,25	1	1,75	2	100	1	25	0	0	5	5,81
Aerial archaeology	2	12,5	12	21,05	2	100	1	25	0	0	17	19,77
Compiling archive research	11	68,75	37	64,91	1	50	1	25	4	57,14	54	62,79
Building historical research	7	43,75	5	8,77	0	0	1	25	5	71,43	17	19,77
Obtaining and evaluating eco-facts	3	18,75	7	12,28	2	100	1	25	3	42,86	16	18,6
Depository activities	9	56,25	50	87,72	1	50	2	50	3	42,86	65	75,58
Exhibitions and lectures	11	68,75	53	92,98	1	50	4	100	5	71,43	74	86,05

Research on the subject to what degree do organizations perform each of the activities related to archaeology in-house revealed that most organizations actually do complete most of the tasks themselves. The table above (just as the previous tables) only works with affirmative answers.

Only specialized types of research (aerial archaeology, geophysical/non-destructive research, in part also obtaining and evaluating eco-facts) are provided to a lesser extent across all types of offices. With regards to working with eco-facts, several organizations explicitly stated that they only collect this data. Also, providing geodetic services in-house seems to be infrequent. We can interpret the data we collected as showing that organizations are usually capable of performing simpler geodetic works themselves; specialized tasks (such as photogrammetry, 3D scanning) are outsourced to specialized institutions.

Unique category is providing workers for archaeological field research (workers, diggers). While performing this task in-house used to be prevalent (i.e. hiring these workers

on short-term basis directly by the relevant institution), this approach is giving way to outsourcing to a sub-contractor, due to changes in the labor market and in related legislation.

11. 4. Performing activities related to archaeology in collaboration with other institutions.

Category	Historical monument preservation /16/		Museums /57/		Academy /2/		Universities /4/		Private /7/		Total /86/	
	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%	Count	%
Providing employees for field research – technicians	4	25	17	29,82	1	50	0	0	2	28,57	24	27,91
Providing employees for field research – workers	10	62,5	23	40,35	1	50	0	0	4	57,14	38	44,19
Field documentation	4	25	17	29,82	1	50	0	0	1	14,29	23	26,74
Geodetic works	8	50	35	61,4	2	100	1	25	6	85,71	52	60,47
Photo-documentation	2	12,5	8	14,04	1	50	0	0	1	14,29	12	13,95
Basic treatment if archaeological finds	2	12,5	9	15,79	0	0	0	0	2	28,57	13	15,12
Conserving finds	9	56,25	29	50,88	0	0	1	25	2	28,57	41	47,67
Geophysical and other non-destructive research	10	62,5	38	66,67	1	50	2	50	6	85,71	57	66,28
Aerial archaeology	5	31,25	24	42,11	0	0	2	50	5	71,43	36	41,86
Compiling archive research	6	37,5	12	21,05	1	50	0	0	2	28,57	21	24,42
Building historical research	8	50	33	57,89	1	50	1	25	2	28,57	45	52,33
Obtaining and evaluating eco-facts	9	56,25	37	64,91	0	0	2	50	5	71,43	53	61,63
Depository activities	3	18,75	3	5,26	1	50	0	0	2	28,57	9	10,47
Exhibitions and lectures	5	31,25	19	33,33	2	100	1	25	2	28,57	29	33,72
Archaeology research management	1	6,25	4	7,02	0	0	1	25	1	14,29	7	8,14
Human resources	1	6,25	0	0	0	0	0	0	2	28,57	3	3,49
Business issues	0	0	4	7,02	0	0	1	25	4	57,14	9	10,47

Information technology	6	37,5	14	24,56	1	50	0	0	5	71,43	26	30,23
Legal issues	2	12,5	17	29,82	2	100	0	0	5	71,43	26	30,23
Translations and interpreting	7	43,75	23	40,35	2	100	1	25	3	42,86	36	41,86
Collaboration with media/publicity	3	18,75	22	38,6	1	50	1	25	3	42,86	30	34,88

It is difficult to unequivocally interpret the collected data, with the exception of some partial observations. Providing persons for archaeological field research (technicians as well as workers) seems to be outsourced for the most part, with the exception of universities that usually employ their students in these positions (as part of their archaeological training). Same can be said of basic treatment of collected finds (i.e. cleaning and basic evidence of finds) that is also part of their studies.

In some cases, the high percentage of outsourcing a particular activity can be traced to developments in the society at large in the past few years. This is true of complex geodetic works that are usually outsourced to specialized firms. Same can be said of handling legal issues (due to an increasingly complex legislation, and relationships with diverse institutions and firms), and of translating and interpreting activities (the volume of which is mounting).

Some activities are outsourced to other archaeological institutions (in part geophysical surveys; aerial archaeology; gathering and evaluating eco-facts). Surprising is the high percentage of outsourcing conservation of finds at museums (this should be one of the museums' core activities that is, however, difficult to perform at smaller museums), or the high percentage of outsourcing historical surveys of building at historical monument preservation offices (this should also be one of these offices' core activities).

In order to evaluate these issues in greater detail, we would have to prepare a much more detailed questionnaire.

11. 5. Intent to perform some of these activities in-house.

	Yes	%	No	%	I don't know	%
Historical monument preservation	4	26,67	8	53,33	3	20
University	1	33,33	2	66,67	0	0
Academy	1	50	1	50	0	0
Museums	10	19,61	31	60,78	10	19,61
Private	6	100	0	0	0	0
Total	22	28,57	42	54,55	13	16,88

Note: This data was not reported by one historical monument preservation office, 6 museums, one university and one privately founded institution.

11. 6. Plans for performing of one of these activities in house in the next two years.

	Yes	%	No	%	I don't know	%
Historical monument preservation	4	26,67	7	46,66	4	26,67
University	1	33,33	2	66,67	0	0
Academy	1	50	1	50	0	0
Museums	12	23,53	33	64,71	6	11,76
Private	6	85,71	1	14,29	0	0
Total	24	30,77	44	56,41	10	12,82

Note: This data was not reported by one historical monument preservation office, 6 museums and one university.

Both of these tables offer a peak into the development plans of each of the institutions, grouped by prevalent activity. It would appear that privately founded institutions and the Institutes of Archaeology of the Academy of Sciences of the Czech Republic are planning to expand their activities the most (meanwhile, the Institutes of Archaeology already engage in a broad range of archaeology-related activities). In case of the privately founded organizations, this planned expansion corresponds with their optimistic outlook that has already been apparent in the data on planned hiring in the next three years (tables 9.1. and 9.2). However, only a more detailed questionnaire could yield more exact data.

12. Wages and salaries in archaeology.

As part of this project, we also collected data on wages and salaries in archaeology. This data is considered to be sensitive. Consequently, the number of organizations and persons below does not correspond with the numbers we usually seeing in the tables above, since part of the respondents did not report any salary data, and a small part reported data in such a way that they could not be properly processed.

As is common in many countries, the collected data represent salaries before tax, i.e. the amount an employee would receive from an employer, but still would have to pay taxes, health and social insurance from. We aren't including the amount employers pay to the state for each employee (can be up to an additional 39%). As required, we have re-calculated the reported data to represent annual salaries.

12. 1. Overview of average annual salaries in archaeology.

A	Count	Archeologists		Technicians		Other specialists and scientific researchers	
		Annual salary	Number of persons	Annual salary	Number of persons	Annual salary	Number of persons
Museums – Bohemia	36	201593,-	79	180865,-	43	218307,-	3
Museums – Moravia and Silesia	11	281842,-	26	205450,-	14	200000,-	1
Private institutions	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
Universities	4	305307,-	26	276000,-	7	-	-
Offices of Arch. Mon. Preservation	2	244640,-	25	150818,-	22	-	-
Nat. Inst. for Preservation of Hist. Monuments	11	299344,-	44	173077,-	40	192000,-	2
Institute of Archaeology Prague	1	342318,-	44	174714,-	56	299727,-	11
Institute of Archaeology Brno	1	391125,-	24	227000,-	23	-	-
	71		285		254		24

B	Count	Archeologists		Technicians		Other specialists and scientific researchers	
		Annual salary	Number of persons	Annual salary	Number of persons	Annual salary	Number of persons
Museums and Offices of Archaeology Monument Preservation	49	225929,-	130	176854,-	79	213730,-	4
Private institutions	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
Universities	4	305307,-	26	276000,-	7	-	-
Nat. Inst. for Preservation of Hist. Monuments	11	299344,-	44	173077,-	40	192000,-	2
Institutes of Archaeology Prague + Brno	2	359544,-	68	189937,-	79	299727,-	11

	71		285		254		24
--	----	--	-----	--	-----	--	----

C	Type of institution	Count	Archeologists		Technicians		Other specialists and scientific researchers	
			Annual salary	Number of persons	Annual salary	Number of persons	Annual salary	Number of persons
	Commercial institution	5	274647,-	17	219408,-	49	220286,-	7
	Other institutions	66	279585,-	268	184544,-	205	266819,-	17
		71		285		254		24

12. 2. Annual salaries of basic categories of employees.

	Count	Annual salary	Monthly salary
Archaeologists	285	279290,-	23274,-
Technicians	254	191279,-	15939,-
Other specialists and scientific researchers	24	253247,-	21104,-
All	563	238469,-	19872,-

Data on wages and salaries evidence several well-known facts, the basic one being that the wages and salaries in archaeology aren't reflective of the fact that pretty much all archaeologists (98,4%), and most of the „persons employed in archaeology“ (59,16%) have completed their university degrees. Only salaries in the category „archaeologist“ exceed the national average. Salaries in other categories (other specialists and scientific researchers, and technicians) hover below the national average, even though in the category „other specialists and scientific researchers“ we find exclusively persons with completed university degrees. When we summarize data across all employees, the reported average salary also drops below the national average.

A more detailed analysis shows that the vast majority of archaeologists working for institutions founded by municipalities or regions receive less than the national average salary. The highest average salaries have been reported at universities and at the Academy of Sciences of the Czech Republic. Privately founded institutions also tend to pay more than the national average.

Overall, we consider the reported situation in wages and salaries to be alarming, and not reflective of the qualifications required of the persons employed in archaeology, or of the fact that these employees often care for monuments and objects of priceless value. We can say that so far, there has been little change in the attitude of the society at large towards archaeology, compared with the attitudes prevalent prior to 1989.

The fact that data on wages and salaries are difficult to obtain and are considered to be sensitive or very personal (as evidenced by some of the blank questionnaires that included an explanation to that effect) plays some role. Without relevant data, however, we can hardly strive for change.

To conclude this section, we attach a table the format of which was common to all participating countries. We added the data on monthly salaries that are the most common in our own environment.

12. 3. Average wages in archaeology, compared with other categories of employees.

Country	Czech Republic, CZ	
Basic administrative division	Bohemia, Moravia + Silesia	
Centralized or decentralized system	Mixed system, strengthening the authority of regions	
Currency	Česká koruna (Czech crown – CZK)	
Exchange rate to Euro (€)	€ 1.00 = CZK 29.03 (as of 02/01/06) or € 1.00 = CZK 27.53 (as of 02/01/07), source: ECB data	
Average annual salary	260304,- CZK (year 2007 – all employees), source: Czech Statistical Office (www.czso.cz) – annual pre-tax salary	i.e. monthly: 21692,-
Average annual salary for comparable categories of employees	273864,- CZK (year 2006 – employees in research and science), source: www.businessinfo.cz – annual pre-tax salary	i.e. monthly: 22822,-
	379836,- CZK (year 2006 – only researchers and scientists), source: www.businessinfo.cz – annual pre-tax salary	i.e. monthly: 31653,-
	233148,- CZK (year 2007 – employees in education), source: Czech Statistical Office (www.czso.cz) – annual pre-tax salary (1)	i.e. monthly: 19429,-
	418032,- CZK (year 2007 – researchers at the Academy of Sciences of the CR), source: AS CR, data collected in person – annual pre-tax salary (4)	i.e. monthly: 34836,-
Average annual salary of an archaeologist (2)	279290,- CZK (year 2007), source: Discovering – annual pre-tax salary	i.e. monthly: 23274,-
Average annual salary of a “person employed in archaeology” (3)	238469,- CZK (year 2007), source: Discovering – annual pre-tax salary	i.e. monthly: 19872,-
Usual manner of quoting wages/salaries	Monthly pre-tax salary	

Notes:

- (5) - Employees in research and science are categorized as employees in „Education“ in the statistics of the Czech Statistical Office
- (6) – Includes 285 persons
- (7) – Includes 563 persons
- (8) – E-mail communication, data will be officially published in the Annual Report. Includes 4258 persons

Appendix 1 – list of institutions

Archaia Brno, o.p.s.
Archaia Brno, o.p.s., pracoviště Jihlava
Archaia Olomouc, o.p.s.
Archaia Praha, o.s.
Archaia Praha, o. p.s.
Archeologická služba, s.r.o., Hradec Králové
Archeologické centrum Olomouc
Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.
Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i.
Archeologický ústav FF JČU, České Budějovice

ArcheoPro, o. p. s., Praha
Archeos, Prachatice
České muzeum stříbra Kutná Hora
Český egyptologický ústav Filosofické fakulty Univerzity Karlovy Praha
Galerie antické umění, Hostinné
Hornické muzeum Příbram
Husitské muzeum v Táboře
Jan Osina, archeologické práce, Olomouc
Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Katedra archeologie FHS ZČU v Plzni
Katedra historie, Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity Brno
Katedra praktické a experimentální archeologie FHS UHK Hradec Králové
Krajské muzeum Cheb
Krajské muzeum Karlovy Vary
Krajské vlastivědné muzeum Nový Jičín
Labrys, o.p.s., Praha
Magistrát hlavního města Prahy, odbor památkové péče
Masarykovo muzeum v Hodoníně
Melicharovo vlastivědné muzeum, Unhošť

Městské muzeum, Bystřice nad Pernštejnem
Městské muzeum a galerie, Břeclav
Městské muzeum a galerie, Hranice na Moravě
Městské muzeum Antonína Sovy v Pacově
Městské muzeum v Čelákovících
Milevské muzeum, Milevsko
Moravské zemské muzeum, Archeologický ústav, Brno
Moravské zemské muzeum, Anthropos, Brno
Muzeum a galerie Knížecí dům, Moravský Krumlov
Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Muzeum antického sochařství a architektury, Litomyšl
Muzeum Beskyd, Frýdek-Místek
Muzeum Boskovicka, Boskovice
Muzeum Brněnska, Šlapanice

Muzeum Českého krasu v Berouně
Muzeum Českého lesa v Tachově
Muzeum Českého ráje v Turnově
Muzeum hlavního města Prahy
Muzeum Chodska v Domažlicích
Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín

Muzeum Jindřichohradecka, Jindřichův Hradec
Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích
Muzeum Komenského, Přerov
Muzeum Kroměřížska, Kroměříž
Muzeum města Brna
Muzeum města Ústí nad Labem
Muzeum Mladoboleslavska, Mladá Boleslav
Muzeum Podblanicka, Benešov u Prahy
Muzeum Podkrkonoší Trutnov
Muzeum Prostějovska, Prostějov

Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně
Muzeum středního Pootaví, Strakonice
Muzeum Těšínska, Český Těšín
Muzeum T. G. Masaryka Rakovník
Muzeum východních Čech, Hradec Králové
Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod
Muzeum Vysočiny Jihlava
Muzeum Vysočiny Pelhřimov
Muzeum Vysočiny Třebíč
Muzeum Vyškovska, Vyškov

Národní muzeum, oddělení klasické archeologie, Praha
Národní muzeum, oddělení prehistorie a protohistorie, Praha
Národní muzeum, oddělení starších českých dějin, Praha
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Liberci
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Lokti

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Plzni
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem
Národní památkový ústav, ústřední pracoviště (Brno)
Národní památkový ústav, ústřední pracoviště (Praha)
Národní technické muzeum, Praha
Oblastní muzeum Praha – východ, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav
Oblastní muzeum v Děčíně

Oblastní muzeum v Chomutově
Oblastní muzeum v Litoměřicích
Oblastní muzeum v Lounech
Okresní vlastivědné muzeum v Šumperku
Orlické muzeum v Chocni
Ostravské muzeum, Ostrava
Paleolit LAB, Praha
Podřipské muzeum Roudnice nad Labem
Polabské muzeum Poděbrady
Prachatické muzeum, Prachatice

Prácheňské muzeum v Písku
Regionální muzeum a galerie Jičín
Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci
Regionální muzeum Litomyšl
Regionální muzeum Mělník
Regionální muzeum Mikulov
Regionální muzeum Náchod
Regionální muzeum v Českém Krumlově
Regionální muzeum v Chrudimi
Regionální muzeum v Kolíně

Regionální muzeum v Teplicích
Regionální muzeum Vysoké Mýto
Severočeské muzeum v Liberci
Sládečkovo vlastivědné muzeum v Kladně
Slezské zemské muzeum, Opava
Slovácké muzeum, Uherské Hradiště
Správa KRNAP – Krkonošské muzeum Vrchlabí
Správa Pražského hradu – oddělení uměleckých sbírek, Praha
Stylus, služby pro vědu a výzkum, v.o.s., Zdice
Středočeské muzeum Rožtoky u Prahy

Technické muzeum, Brno
Ústav antropologie, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity Brno
Ústav archeologické památkové péče Brno
Ústav archeologické památkové péče středních Čech, Praha
Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech Most
Ústav archeologie a muzeologie FF MU Brno
Ústav historie a muzeologie – Archeologický seminář FPF SU Opava
Ústav pro klasickou archeologii FF UK Praha
Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF UK Praha
Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě

Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech
Vlastivědné muzeum Jesenicka, Jeseník
Vlastivědné muzeum, Olomouc
Východočeské muzeum v Pardubicích
Západočeské muzeum v Plzni

Z.I.P. o.p.s. Plzeň

Appendix 2 - Questionnaire.

Discovering the archaeologists of Europe – The Questionnaire – Czech Republic

(The Questionnaire one – the organisation)

The questionnaire was prepared to obtain information relating to archaeological institutions and to archaeologists making the archaeological community in the Czech Republic as a part of European archaeological community. Please complete this questionnaire using information about your organisation valid to 10th January 2007.

1. Founder/sponsor and principal role:

Please, tick one box that best describes your organisation's founder/sponsor and principal role.

	<i>Principal role</i>	Field research	Archaeology monument preservation	Museum activities, collections	Education	Technical services; special analyses
<i>Founder/sponsor</i>	State					
	Region					
	Municipality					
	University					
	Private					
	Other form					

2. Geographical location:

Please, tick all regions relating to your activities or which are described in your contract with the Institute of Archaeology)

Bohemia		Capital city of Prague	
Moravia and Silesia		Hradec Králové	
South Bohemia		Pardubice	
Plzeň		Highlands	
Karlovy Vary		South Moravia	
Ústí nad Labem		Zlín	
Liberec		Olomouc	
Central Bohemia		North Moravia – Silesia	

3. Number of staff:

Indicate, please, how many persons work in your organisation at 10th January 2007. The number of persons includes temporary employment (i.e. work contact or location operas), too.

	Number of persons
Archaeologist	
Other specialist or scientific researcher	
Technician	
Other worker	
T o t a l	

Have these numbers varied in the course of the past year (10/01/2006 – 10/01/2007). If so, please indicate the maximum and minimum numbers of staff in your organisation in single different categories of workers and for whole staff.

	Minimum	Maximum
Archaeologist		
Technician		
Other		
T o t a l		

4. Trends in the number of employees:

Please indicate how the numbers of members of staff changed in the past and your expectation in the near future (in terms of full-time employment). The number includes temporary employment (i.e. work contract or locatio operis), too.

	More		The same		Fewer		Don't know
Archaeologist in 2006							
Other employee in 2006							
Archaeologist in 2004							
Other employee in 2004							
Archaeologist in 2002							
Other employee in 2002							
Archaeologist in 2008							
Other employee in 2008							
Archaeologist in 2010							
Other employee in 2010							

5. Staff training and development:

a) Do you provide special training for your staff relating to their work?

	Yes	No	Don't know
Basic field techniques			
Basic field documentation			
Basic geodetic works			
Computer literacy			
Photography			
Treatment of archaeological material			
Eco-facts collection			
Conservation of artefacts			
Foreign languages			

b) Does the level of training/education of your entry level workers meet current requirements?

Yes / No / Don't know

Tick one possibility only

c) Do you perform main part of the activities relating to archaeological research in-house?

	Yes	No	Don't know
Providing employees for field research - technicians			
Providing employees for field research - workers			
Field documentation			
Geodetic works			
Photo-documentation			
Basic treatment of archaeological finds			
Conservation of finds			
Geophysical and other non-destructive research			
Aerial Archaeology			
Compiling archive research			
Building historical research			
Obtaining and evaluating of eco-facts			
Depository activities			
Exhibitions and lectures			
Other activities (add details, please)			

d) Has your organisation brought in outside specialists or institutions for activities in archaeological or non-archaeological research? Please indicate in which areas they contributed to the work of your organisation.

	Yes	No	Don't know
Providing employees for field research - technicians			
Providing employees for field research - workers			
Field documentation			
Geodetic works			
Photo-documentation			
Basic treatment of archaeological finds			
Conservation of finds			
Geophysical and other non-destructive research			
Aerial Archaeology			
Compiling archive research			
Building historical research			
Obtaining and evaluating of eco-facts			
Depository activities			
Exhibitions and lectures			
Archaeology research management			
Human resources			
Business issues			
Information technology			
Legal issues			
Translating and interpreting			
Collaboration with media/publicity			
Other activities (add details, please)			

e) Do you plan to employ own workers for any of these activities?
Yes / No / Don't know *Tick one possibility only*

f) Is employing of own workers in any of these activities priority for you (during next two years)?
Yes / No / Don't know *Tick one possibility only*

Questionnaire two – post profiles

Please complete this sheet for each post title within the organisation (for instance archaeologist, research worker, conservationist, laboratory worker) relating with your archaeological activities.

1. a) Post title:

b) Number of individual working in this post:

Please indicate the principal role of the individuals working in this post (tick one box only).

2.	Number of individuals
Archaeologist – field research	
Archaeologist – monument preservation	
Archaeologist – museum activities	
Archaeologist - education	
Technician – field research	
Documentator	
Conservationist	
Depository manager	
Analyses and measurement specialist	
Geodetic works	

3. Number of individuals working in this post by age and gender:

Age	Female	Male
Aged under 20		
Aged 20-29		
Aged 30-39		
Aged 40-49		
Aged 50-59		
Aged 60 and over		

4. Wages and salaries (in thousands, gross annual):

		Amount of money				Amount of money
Wage/ salary	Minimum		Weighting allowance	Yes		Minimum
	Maximum			No		Maximum
	Average					Average

5. Working hours per week:

		Number of individuals
Full-time		
Part-time	> 20 hours per week	
	< 20 hours per week	

6. The length of work-load (permanent or temporary employment):

		Number of individuals
Permanent		
Temporary	Terminate work contract	
	Work contract	
	Locatio operis	

7. Have there been vacancies for this post during last year? **Yes / No**

How long?

Less than 6 months / More than 6 months

Is it difficult to fill this post?

Yes / No

8. How many of the individuals working in this post have any of the following qualification?

University		Number of individuals
	Bc.	
	Mgr., PhDr., RNDr., ing. (or equivalent)	
	PhD., Dr., CSc. (or equivalent)	
	DrSc.	
	Doc., Prof.	
Secondary school		
Basic school		

9. Do you employ in this post the individuals of foreign origin?

	Number of persons
Czech Republic	
Slovakia	
Poland	
Other (add details, please)	

10. How many of the people working in this post are disabled?

Yes / No

if yes, add the number of individuals:

Appendix 3. Job titles of positions that employ archaeologists and other persons working in archaeology

Archaeologists:

Archaeologist
Archaeologist - curator
Archaeologist – collection curator
Archaeologist – specialized researcher
Archaeologist – historical monument preservation specialist
Archaeologist – historical monument preservation
Assistant
Docent
Doctoral student
Curator
Curator – archaeologist
Curator of archaeological collections
Curator of collections and moveable property
Assistant lecturer
Specialized employee
Specialized employee – archaeologist
Specialized employee for research and science
Post-doctoral student
Professor
Director
Independent research specialist – curator
Technical worker
Research assistant
Research worker
Research worker – university professor
Museum director
Managing research scientist

Other specialists / researchers:

Analyses and measurement specialist
Anthropologist
Archival specialist
Environmental specialist
Historian
IT specialist
Conservationist
Curator of archaeological collections
Specialized scientist and researcher
Osteologist
Historical monument preservation specialist
Depository manager
Research scientist

Technical workers:

Administrative
Administrative worker
Analyst-diagnostician
Archive specialist
Assistant
Archaeology research assistant
Bibliographer and cataloger
Worker
Documentator
Archaeology research documentator
Documentator – geodesist
Documentator – drawer
Documentator – laboratory worker
Photographer
Geodesist
Chief documentator – depository manager
Cartographer
Librarian
Conservationist
Conservationist – ceramics
Conservationist - restorer
Digger
Sketcher
Laboratory worker
Laboratory specialist
Lecturer
Specialized worker
Specialized worker – high-school/ university graduate
Auxiliary laboratory worker
Archaeology research worker
Restorer
Restorer - conservationist
Specialist
Archaeology research specialist
Collections management
Depository management
Collections manager
Technical worker
Technician
Technician – document processing
Technician – specialist
Technician – field research
Field research specialist
Field research technician
Field research technician – document processing
Laboratory manager
Chief technician

**Discovering the archaeologists of Europe
Zkoumání evropské archeologické komunity**

Jan FROLÍK, Martin TOMÁŠEK

Publikace vznikla v rámci grantového projektu

**Vydal: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.
Letenská 4, 118 01 Praha 1, Česká republika**

(c) 2008 Jan Frolík, Martin Tomášek

redakce neperiodických tisků: Petr Meduna

Obálka: (c) C. Mc Dermott

vydání první, 2008

Náklad 300 kusů

ISBN 978-80-86124-93-3

Objednávky:

*Archeologický ústav AV ČR, Praha
Letenská 4, 118 01 Praha 1, Česká republika
fax: +420 257 532 288
knihovna@arup.cas.cz*

Orders - Bestellungen:

*Oxbow Books, Park End Place, Oxford OX1 1HN, United Kingdom, oxbow@oxbowbooks.com
Beier&Beran – Archäologische Fachliteratur, Thomas-Müntzer-Str. 103, D-08134 Langenweissbach,
Germany, verlag@beier-beran.de
Kubon&Sagner, Buchexport-Import, P. O. Box 341018, D-80328 Munich, Germany, order@kubon-sagner.de
Rudolf Habelt GmbH, Am Buchenhang 1, D-53115 Bonn, Germany, info@habelt.de*